

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΕΣΠΕΡΙΑΣ ΛΟΚΡΙΔΟΣ, ΑΙΤΩΛΙΑΣ, ΦΩΚΙΔΟΣ, ΔΩΡΙΔΟΣ ΚΑΙ ΜΑΛΙΔΟΣ

Αί κατωτέρω δημοσιευόμεναι ἐπιγραφαὶ προέρχονται ἐκ τυχαίων εὐρημάτων. Αἱ ἀπελευθερωτικαὶ ἐπιγραφαὶ ἐκ Φύσκου μᾶς γνωρίζουν τὰ ὀνόματα τριῶν νέων ἀγωνοθετῶν τοῦ Κοινοῦ τῶν Λοκρῶν τοῦ Ἀντιγενεΐδα Φυσκέος (ἀρ. 3 = IG IX 1, 350), τοῦ [Με]γάνδρον (ἀρ. 4), τοῦ Εὐθυδά[μ]ου τοῦ Εὐξιτέλεος Τρειτέος (ἀρ. 8) ὡς καὶ ἐνὸς στρατηγοῦ τῶν Αἰτωλῶν τοῦ Ἀντιόχου Ἀμ-- (ἀρ. 7). Ἐκ τοῦ τόπου εὐρέσεώς των καθορίζουν δύο θέσεις ὡς τὰς πιθανὰς τοῦ περιφήμου ναοῦ τῆς Ἰλιάδος Ἀθηνᾶς, μίαν παρὰ τὴν θέσιν Ἀσπρόβρυση καὶ ἄλλην ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως. Ἡ ἀποκάλυψις τοῦ ἱεροῦ θέλει διαφωτίσει τὴν λατρείαν τῆς Ἰλιάδος Ἀθηνᾶς¹ καὶ ἐπιγραφικῶς τὴν ἱστορίαν τῶν Ὀζολῶν Λοκρῶν. Ὁ ἱερὸς νόμος ἐκ Καλλιπόλεως ἀποτελεῖ ἓν ἐκ τῶν ἀρχαιότερων ἐπιγραφικῶν καὶ διαλεκτικῶν μνημείων τῆς περιοχῆς. Αἱ ἐπιτύμβιοι ἐπιγραφαὶ ἐκ Κίρρας, δωρικοῦ Βοίου (;) καὶ Καστράκι - Στυλίδος εἶναι τὰ πρῶτα δείγματα γραφῆς τῶν πόλεων αὐτῶν. Τὰ προξενικὰ ψηφίσματα ἐκ Τείθρωνος καὶ Λαμίας διαφωτίζουν τὴν ἱστορίαν τῶν δύο πόλεων.

ΛΟΚΡΙΔΟΣ ΕΣΠΕΡΙΑΣ

ΦΥΣΚΟΥ²

1 - 3

Κατάγραφος πλάξ ἐξ ἀσβεστολίθου (μῆκος 1.45 μ., ὕψους 0.60 μ., πάχους 0.25 μ.) ἀποκεκρουμένη δεξιὰ καὶ ἀριστερά (εἰκ. 1) φέρει πέντε ἀπελευθερωτικὰς ἐπιγραφάς, δύο καθ' ὕψος τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς (ἀρ. 2 καὶ 3) συμπληρούσας τὰς IG IX 1, 349 καὶ 350, εἰς τὸ μέσον δύο ἐπαλλήλους τῶν χρόνων τῆς ἐξαρτήσεως τῶν Λοκρῶν ἀπὸ τοῦ Αἰτωλικοῦ Κοινοῦ, τῶν ὁποίων τὰ γράμματα ἐκ τῆς διαβρώσεως κατέστησαν δυσδιάκριτα ἢ ἀδιάκριτα καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐμελέτησα αὐτὰς ἀκόμη πλήρως, καὶ μίαν καθ' ὕψος τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς (ἀρ. 1). Ἡ πλάξ ἦτο γνωστὴ ἀπὸ τοῦ 1946, ὅτε ὑπηρετοῦν ὡς καθηγητῆς τοῦ Γυμνασίου Λιδωρικίου ἐν Μαλανδρίνῳ. Εὐρίσκεται εἰς τὸν ἀγρὸν Θ. Ἀλεξοπούλου παρὰ τὴν Ἀσπρόβρυση.

¹ Περὶ τῆς λατρείας τῆς Ἀθηνᾶς Ἰλιάδος WILHELM, *ÖJh.*, XIV 1911, 163 - 256· L. LERAT, *Les Locriens de l'ouest*, II, 156 - 158.

² Ἐπιγραφικῶς παραδίδεται ὁ ὅμοιος πρὸς τὸ ἐθνικὸν τύπος *Φυσκεῖς* L. LERAT, *É. á.* I, 48 - 50· περὶ τῆς ταυτίσεως πρὸς τὸ Μαλανδρίνον πρβ. LERAT, *É. á.*, 77-8.

Είκ. 1. Ἀπελευθερωτικαὶ ἐπιγραφαὶ ἐκ Φύσκου.

1

Στ[ρα]ταγέ[ον]τος [τῶν Αἰτωλῶν Εὐπολέμο]
 υ Ὑπαταίου τὸ δεύτε[ρον μηνός]
     ἐμβολίμου
 Δίου ἀπέδοτο Κλευ[νίκα καὶ Εὐμήλα καὶ Εὐρύ]
 μαχ[ο]ς Φυσκεῖς ἐπ'ἐλευθερίαι (κατὰ τὸν νόμον) τῆι Ἀ]
 5 θάναι τῆι Ἰλιάδι σ[ῶμα γυναικεῖον, αἶ ὄνομα]
 Τιμῶ, τιμᾶς ἀργυ[ρίου ΜΜΜ ἢ μνᾶν — —]
 Βεβαιωτήρ κατὰ τὸν ν[όμον — — — — —]
 — — — — — παραμενέ[τω δὲ Τιμῶ παρὰ Εὐ]
 μήλαν καὶ Κλε[υνίκαν καὶ Εὐρύμαχον ποιούσα]
 10 τὸ ποιτασσόμ[ενον, εἰ δὲ κα μὴ ποιέοι, ἐπιτειμε]
 όντω Τιμῶς [Κλευνίκα καὶ Εὐρύμαχος καὶ]
 Εὐμήλα μέχ[ρι κα ζῶοντι.]
 Ἐπεὶ δὲ κα ἀπ[οθάνωντι Κλευνίκα καὶ Εὐ]
 ρύμαχος καὶ [Εὐμήλα ι]
 15 ερὰ ἔσσω [Τιμῶ τᾶς Ἀ]
 θάνας ΓΙΔ [— — —]
 Τιμῶ .. ρΙ [— — — — — — — — —]
 μάρτυροι — — — — — — — — —
     Ξένων
 20 Σ . . . . ΡΓ [— —]

Εἰκ. 2. Ἀπελευθερωτικὴ ἐπιγραφή ἐκ Φύσκου ἀρ. 1.

2 (IG IX 1, 349)

[Ἄγωνοθετέοντος τῶν] Λο[κρῶν — — — — —]
 [— — — — — μηνὸς —] ἸΟΥ ἀπέδοτο Δωροθέα Φυ[σκε
 [ἰς] τῆι Ἀθάναι τῆι Ἰλιάδι σῶμα [ἀνδρεῖο]ν, ὧι
 [ὄ]νομα ΓΩΝΑΤΟΝ, ἐπ' ἐλευθερ[ίαι] τιμᾶς ἀ
 5 ργυρίου ΜΜΜ. Παραμενέ[τω δ]ὲ ΝΟΠΑῖ
 τος παρὰ Δωροθέαν, ἄχρι οὗ καὶ ζ[ῆ]μι Δωροθέα, π
 (ο)ι(ῶ)ν τὸ ἐπιτασσόμενον· π[ροα]ποδ(ό)τας κατ
 ἀ τὸν νόμον Νικόδαμος Ἀλπα[ῖος], ἐπεὶ κατ
 10 λευτιάσ(η) Δωροθέα. Μάρτυροι Πορθάω
 ν, Ζεῦξις, Ἄρχων, Ἀνδρόνικος Λεοντίου,
 Ἀριστοπείδης Φυσκεῖς, Γ[ό]λαος, Πολύφρων.
 Ἄ ὠνά παρὰ Ἀνδρόνικο[ν] Λεοντίου,
 Καλλικράτη Φυσκεῖς.

5 (IG IX 1, 350)

Ἄγωνοθετέοντος τῶν Λο[κρῶν] Ἀντιγενεΐδα Φυσκέ
 ος μηνὸς Τρίτου ἀπέδοτο Ν[ικό]λαος Μιστακεὺς τῆι Ἀ
 θάναι τῆι Ἰλιάδι σώματα γυ[ναικεῖ]α δύο οἰκογενῆ ἐπ' ἐ
 λευθερίαι, αἷς ὀνόματα Ἄρχῶ καὶ Ἀφροδισία, τιμᾶς ἀργυρίου
 5 [ῶ] ΜΜΜ. Παραμεινάντων [δὲ παρὰ Νικό]λαον Ἀρχῶ (καὶ) Ἀφροδι

- [σία], ἄχρι οὗ καὶ ζῆ Νικόλαος, [ποιῶσαι] τὸ ἐπιτασσόμενον· εἰ δὲ μὴ παραμένον ἢ μὴ ποιέειν τὸ ἐπιτ]ασσόμενον, κύριος ἔστω Νικόλαος τύπων [καὶ δέρω]ν Ἀφροδισίαν καὶ Ἀρχών, εἰ μὴ ποιέειν τι τῶν [ἐπιτασσομ]ένων ἢ εἰ μὴ παραμέ
 10 νοιν Ἀρχὼ καὶ Ἀφροδισί[α· ἐπεὶ δὲ καὶ ἀποθ]άνε(ι) Νικόλαος, ἐλεύθεροι ἔστων Ἀρχ[ὼ καὶ Ἀφροδισία. Β]εβαιωτῆρ κατὰ τὸν νόμον — —

Εἰκ. 3. Ἀπελευθερωτικαὶ ἐπιγραφαὶ ἐκ Φύσκου IG XI 1. 349 καὶ 350.

Ἡ ὑπ' ἀρ. 1 (εἰκ. 2 ἐνεπίγραφος ἐπιφάνεια ὕψους 0.52 μ., πλ. 0.265 μ., ὕψ. γραμμ. 0.018 – 0.021 μ., διάστιχον 0.013 μ.) εἶναι χαραγμένη εἰς τὸ ἀριστερὸν ἄκρον τῆς πλακῶς εἰκ. 1.

Μόνος Ὑπαταῖος ὁ Εὐπόλεμος¹ τὸ 176/5 π. Χ. ἐστρατήγησε τὸ δεύτερον.

¹ H. GILLISCHREWSKI, De Aetolorum praetoribus 1896, 55. intra annos 221 et 168 a. Chr. n. Diss., Erlangen,

Ἡ λ. ἐμβολίμου παραλειφθεῖσα προσετέθη εἰς τὸ διάστιχον. Ὁ Δίος¹ ἐμβόλιμος μὴν τοῦ αἰτωλικοῦ ἡμερολογίου ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸν δελφικὸν Ποιτρόπιον τὸν δεύτερον ἢ Πέμπτον ἐμβόλιμον (;) λοκρικόν.

Ἀπέδοτο εἰς τὸν ἐνικὸν ἐπὶ πολλῶν ἀποδοτῶν GDI 1875· 2225· 2263· 2317· FD III 3, 258· 270· 352· 362· 363.

Στ. 10/11 [ἐπιτεμμε]όντω Τιμῶς εἰς τὴν δελφικὴν διάλεκτον τὸ γ' πληθ. τῆς προστακτικῆς τοῦ ἐνεστώτος λήγει συνήθως εἰς —οντω(ν): ἀποιρεχόντω GDI 1843· παρεχόντω GDI 1769· 1886· 2274· 2275· συνεπισχόντω 1844· θυόντω FD III 3, 238· τὸ ἐπιτιμέω < ἐπιτιμάω συντάσσεται, ἀδιακρίτως, μετὰ δοτικῆς BCH, XXII 1898, σ. 9 - 140, ἀρ. 53· 56· 62· 120· 74: ἐπιτιμέουσα τοῖς προγεγραμμένοις σωματίοις· GDI 2267· 2269· 2324· ὁμοίως μετ' αἰτιατικῆς GDI 2163· 2209· ὡς καὶ μετὰ γενικῆς GDI 2156: ἐπιτεμιέοντες τῶμ (μ)ῆ πειθαρχεόντων. Τὸ κολάζω συντάσσεται μετ' αἰτιατικῆς συχνάκις GDI 1708· 2274.

Παρὰ τὴν γενικὴν εἰς -οῦς τῶν φωνηεντολήκτων ἀκαταλήκτων τριτοκλίτων θηλυκῶν κυρίων ὀνομάτων εἰς -ὼ εἶναι εὐχρηστος καὶ ἡ εἰς-ῶς: Δαμῶς GDI 1523· IG IX 1, 66· 328· Καλλιστῶς 343· 374· Κλεῶς 327· Νεικασῶς GDI 2322· Ἀνθεμῶς BCH, XXII 1898, 355 Φύσκου Καλλῶς BCH αὐτ. σ. 10, ἀρ. 2· Τιμῶς αὐτ. σ. 139, ἀρ. 121· Σωσῶς αὐτ. σ. 55, ἀρ. 50· GDI 1942· 2059· Μνασῶς GDI 2097.

Στ. 12 [ζῶωντι], στ. 13 ἀπ[υθάνωντι], ὡς GDI 1523: ἐπεὶ κα δὲ οὔτοι ἀποθάνωντι ὡς ἐπίσης: πάθωντι, ζῶωντι, θέλωντι.

Στ. 19 ὁ Ξένων ἐπανεμφανίζεται εἰς GDI 2097 τοῦ 137/6 περ. π. X. ὡς μάρτυς πιθανὸν εἶναι Φυσκῆς ὁ μάρτυς Ξένων BCH, XXII 1898, σ. 357, ἀρ. 2 (Φύσκου).

Τὸ μῆκος τῶν στίχων τῆς ἐπιγραφῆς εἶναι ἄνισον, ὡς καὶ εἰς τὴν ὑπ' ἀρ. 2 (IG IX 1, 349, εἰκ. 3).

Τὰ ἀποσπάσματα ἐπιγραφῶν ὑπ' ἀρ. 2 (ἐνεπιγράφου ἐπιφανείας ὕψ. 0.26 μ., πλ. μεγ. 0.26 μ., ὕψ. γραμμ. 0.012 μ.) εἰς τὸ ἄνω ἥμισυ καὶ ὑπ' ἀρ. 3 (ἐνεπιγράφου ἐπιφανείας ὕψ. 0.168 μ., πλ. 0.2 μ., ὕψ. γραμμ. 0.01 μ., διάστιχον 0.005) εἰς τὸ κάτω ἥμισυ τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς τῆς πλακῆς εἰκ. 1 καὶ 3 συμπληροῦν τὰς ὑπ' ἀρ. IG IX 1, 349 καὶ 350, τῶν ὁποίων ὁμοῦς τὰ γράμματα ἔχουν ἐξαλειφθῆ διὰ τῶν πατημάτων, ἐπειδὴ ἡ πλάξ χρησιμεύει ὡς οὐδὸς τῆς νοτίας θύρας τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ἐν Μαλανδρινῶ· ὥστε δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ ἐπαλήθευσις τῆς μεταγραφῆς τοῦ Lolling.

Εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 2 ἴχνη 1 ἢ 2 γραμμάτων τοῦ 1ου στίχου δὲν ἀνεγνώσθησαν. Ὁ 1ος στίχος, ἀναντιρρόητος, δεόν νὰ συμπληρωθῆ [ἀγωνοθετέοντος² τῶν] Λο[κρῶν].

Ἐπακολουθεῖ ἡ μνεῖα τοῦ μηνός — ἐκ τῶν ἰχνῶν τῶν γραμμάτων — [Πο]κίων, ἀντιστοιχοῦντος πρὸς τὸν δελφικὸν Ἐνδυσποιτρόπιον³, ἢ [Ἐ]κτου⁴ (δελφ. Ἀμαλίου).

1 BCH, LVI 1932, 321 (DAUX)· FD III 1, 565 καὶ 3, 20.

2 Τὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. LERAT, Les Locriens, I, 14, σημ. 2 ἐπὶ τῆς IG IX 1, 349 δημοσιευθείσας μετὰ

τὴν συγγραφὴν τοῦ παρόντος δὲν εἶχον ὑπ' ὄψει μου.

3 DAUX, BCH, LVI 1932, 321.

4 GDI 1878.

Τὸ 4ον γράμμα Τ τοῦ 2ου στίχου τοῦ ἀπογράφου τοῦ Lolling ἀντικαθιστῶ δι' Υ. Ὁ Lolling ἀνέγνωσε ANE- πρέπει ὅμως νὰ συμπληρωθῇ ἀπέ[δοτο] καὶ ὄχι ἀνέ[θηκε].

Στ. 3 ὁ Dittenberger συνεπλήρωσε [καλούμε]ρον, ἀλλὰ τὰ τελευταῖα γράμματα ΝΩΙ τοῦ 3ου στίχου ἄγουν εἰς τὴν συμπλήρωσιν -ν ὦι [ὄ]νομα. Τὸ ὄνομα τοῦ δούλου ΑΓΩΝΑΤΟΝ (κατὰ τὸ ἀπόγραφον τοῦ Lolling) δὲν ἐπαληθεύεται ἐκ τῶν δυσαναγνώστων γραμμάτων τοῦ 5ου στίχου.

Στ. 7 π[ροα]ποδο[ό]τας κατὰ παράλειψιν παρὰ τοῦ γραμματέως τῶν ΟΤ ἀντὶ τοῦ συνήθους παρὰ Λοκροῖς (GDI 1842· 2028· 2116) τύπου βεβαιωτήρ.

Στ. 8 ὁ Α. NIKITSKY¹ ἀνεγνώρισεν Ἀλπαῖος εἰς τὴν θέσιν τοῦ ΛΑΠΑΙ τοῦ ἀπογράφου τοῦ Lolling καὶ προτείνει νὰ διορθωθοῦν εἰς Ἀλπαῖους οἱ Λοκροὶ Ὀλπαῖοι τοῦ ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ Γ', 101. Εἰς τὸν δελφικὸν κατάλογον τῶν θεαροδόκων² περιλαμβάνονται καὶ οἱ ἐν Ἄλπαι, ἦν καὶ ὁ HAUSSOULLIER³ προηγουμένως σχετίζει πρὸς τὴν λοκρικὴν Ἀλόπην τοῦ ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ Θ', 427 τοποθετουμένην περὶ Δελφῶν παρὰ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου. Μεταξὺ τῶν ἐν Δελφοῖς κατοικούντων Αἰτωλῶν, τῶν ὁποίων τὰς οἰκίας ὁ Ρωμαῖος ὑπατος Μάνλιος Ἀκίλιος (M. Acilius Glabrio) παρεχώρησε τὸ 191/0 π. Χ. εἰς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν πόλιν τῶν Δελφῶν συγκαταλέγονται καὶ δύο Ἀλπαῖοι⁴. Ὁ βεβαιωτήρ (προαποδότας) καὶ ἡ ἀποδοτὶς ἄγνωστοι ἄλλοθεν.

Στ. 8/9 τελευτάσ(η)· ὁ DITTENBERGER, IG IX 1, 349 μεταγράφει [Καλ]λεύτας.— Πορθάων IG IX 1, 352 (Φύσκου), μάρτυς μετὰ τοῦ Κρινία (Λεοντίου), Ἀντιγενεΐδα. Πορθάων Στρατάγου I, βεβαιωτήρ, μετὰ τοῦ υἱοῦ Στρατάγου II Πορθάονος, ἀποδότου, GDI 1739 (Δελφῶν) στραταγέοντος Προάνδρου⁵ τοῦ Φόλα (171/0 π. Χ.) εἰς Στρατάγος IG IX 1, 351· Στρατάγος Φυσκεύς, μάρτυς, WILHELM, Beitr. 119· Στρατάγος, μάρτυς, GDI 1851 (Δελφῶν) ἀγωνοθ. Λύκωνος Φυσκεός 166/5 π. Χ. Στρατάγος II⁶ Πορθάο[νος] Φυσκεύς, ἀγωνοθέτης, SEG II, 352 (Φύσκου) μετὰ τὸ 155/4 π. Χ. Ἀδελφὸς ἴσως τοῦ Πορθάονος ὁ Νικαγόρας Στρα[τάγου] I Φυσκεύς IG IX I² 1, 30 τοῦ 202/1 π. Χ., στραταγ. Δωριμάχου I⁷ Νικοστράτου Τριχονέως τὸ τέταρτον.

Στ. 10 Ζεῦξις· ἀβέβαιον ἂν πρόκειται ὁ Ζεῦξις Λέωνος, μάρτυς, GDI 1842, ἀνεὺ ἐθνικοῦ, προφανῶς Φυσκεύς ἢ ὁ Ζεῦξις Δαμοκλέος Φυσκεύς, προαποδότας, GDI 1842 (Δελφῶν), ἀγωνοθ. Φιλονίκου⁸ Δυμᾶνος περὶ τὸ 165-160 π. Χ.

Ἄρχων· Ἄρχων Φυσκεύς, μάρτυς, GDI 1865⁹ (Δελφῶν) τοῦ 175/4 π. Χ.— Ὁ Ἀνδρόνικος Λεοντίου ἄγει εἰς τὴν ὀρθὴν συμπλήρωσιν [Ἀνδρόν]ικος Λεοντίου εἰς WILHELM, Beiträge 119,7 καὶ 120,2 τῶν χρόνων τῆς ἐξαρτήσεως τῶν Ὀζολῶν Λοκρῶν ἀπὸ τῆς Αἰτωλικῆς Συμπολιτείας, πρὸ τοῦ 166/5 π. Χ. Ἀδελφός του ὁ

1 Α. NIKITSKY, Geographische Liste der delphischen Proxenoi, 12.

2 Στήλη IV, στίχ. 120, BCH, XLV 1921, 25 καὶ 63, σημ. 3 (PLASSART).

3 BCH, VII 1883, 197, 46· περὶ τῆς Ἄλπας πρβ. L. LERAT, Les Locriens, I, 13-15.

4 BCH, LVI 1932, 4, στίχ. 51 καὶ 89 (ROUSSEL). Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Μ. Ἀκιλίου, δι' ἧς ἀπέδωκεν εἰς τοὺς Δελφούς ἀγροὺς καὶ οἰκίας Αἰτωλῶν ἐν Δελφοῖς, ἐγράφη

μεταξὺ τῆς ἀρχῆς τοῦ φθινοπώρου τοῦ 191 καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἀνοιξέως τοῦ 190 π. Χ. FLACELIÈRE, Les Aitoliens à Delphes, 559· DAUX, Delphes, 230· πρβ. ROUSSEL, ἔ. ἀ., 18-19.

5 GILLISCHEWSKI, 60.

6 DAUX, Delphes au IIe et au Ier s., 633.

7 KLAFFENBACH, IG IX I² 1, L.

8 DAUX, Delphes, 633.

9 DAUX, Chronologie Delphique I, 24.

[Κρ]ινίας Λεοντίου WILHELM, Beitr. 120· [Κρι]νίας, ἄνευ ἔθνικοῦ BCH, XXII 1898, 355, ἀρ. 1· Κρινί[ας] BCH αὐτ. 357, ἀρ. 2, στ. 19 (ΣΑΗΕΝ)· Κρινίας Φυσκεύς GDI 1851 (Δελφῶν) τοῦ 166/5 π. X. ἀγωνοθ. Λύκωνος Φυσκεύς· Κρινίας Λεοντίου ἄνευ ἔθνικοῦ GDI 1842 (Δελφῶν) περὶ τὸ 165-160 π. X. ἀγωνοθ. Φιλόνικου¹ Δυμᾶνος· Κρινίας, μάρτυς, IG IX 1, 351 καὶ 352· Κρινίας Λεον[τίου], ἄρχων, LERAT, Les Locriens, I, 135. Ὁ πατὴρ των Λεόντιος Κρινίας Φυσκεύς ἐτιμήθη ὡς πρόξενος καὶ εὐεργέτης παρὰ τῶν Θεσπιέων IG VII, 1727. Τὴν ἐν Δελφοῖς οἰκίαν τοῦ Κρινία² παρεχώρησεν ὁ Μάνλιος Ἀκίλιος τὸ 191/0 π. X. εἰς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν πόλιν τῶν Δελφῶν.

Στιχ. 11 ἡ λοξὴ κεραία πρὸ τοῦ ΟΛΑΟΣ ἀρμόζει εἰς κ ἢ μ: [Τιμ]όλαος ἢ [Νικ]όλαος μεταξὺ τοῦ Γ τοῦ ἀπογράφου τοῦ Lolling καὶ τοῦ ολαος παρεντίθενται 1 ἢ 2 γράμματα. Ὁ -]ολαος καὶ ὁ Πολύφρων πιθανὸν δὲν εἶναι Φυσκεῖς.

Στ. 13 *Καλλικράτης*· Καλλικράτης Φυσκεύς, μάρτυς, GDI 1851 (Δελφῶν) 166/5 π. X. ἀγωνοθ. Λύκωνος Φυσκεύς· ὁ αὐτὸς πιθανὸν ἀγωνοθέτης Καλλικράτης³ Ἀντιγενεΐδα Φυσκεύς SEG III, 432 (Φαιστίνου), ἀπροσδιορίστου χρονολογίας. Ὁ DAUX⁴ συμπληρώνων εἰς BCH, XXII 1898, 355, 1 (Φύσκου) τὸν ἀγωνοθέτην εἰς Καλλ[ικράτην] παρατηρεῖ, ὅτι ἴσως πρόκειται περὶ ἄλλου ἀγωνοθέτου συνωνύμου. Καλλικράτης, ἄρχων, LERAT, Les Locriens, I, 135. Εἰς Καλλικράτης, μάρτυς προδήλως Φυσκεύς, Λοκρός, πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τῶν Αἰτωλῶν BCH, XXII 1898, 357, ἀρ. 2 (Φύσκου ΣΑΗΕΝ), [ἀγωνοθετ]έοντος Ἀρχελάου (ὅα πρέπει ὁμως νὰ συμπληρωθῇ [στραταγ]έοντος Ἀρχεδά(μου) [Φόλα], διότι ἀκολουθεῖ ὁ αἰτωλικὸς μὴν Πάναμος).

Εἰς τὴν ὑπ' ἀρ. 3, ὁ ἀγωνοθέτης Ἀντιγενεΐδας στ. 1 εἶναι γνωστὸς ὡς: μάρτυς BCH, XXII 1898, 355, ἀρ. 1 (Φύσκου, ΣΑΗΕΝ)· Ἀντιγενεΐδας, μάρτυς μετὰ τοῦ Εὐθυδάμου Φυσκεύς (ἀγωνοθέτου τὸ 162/1 π. X., GDI 1878, Δελφῶν), Κρινία καὶ τοῦ Φιλόνικου Ξένωνος (ὁ Ξένων εἶναι γνωστὸς ὡς μάρτυς ἀπὸ τοῦ 176/5 π. X. ἀνωτέρω ἀρ. 1)· Ἀντιγενεΐδας μάρτυς IG IX 1, 351 (Φύσκου) μετὰ τῶν Πολεμάρχου (κατωτ. ἀρ. 4, στ. 12), Στρατάγου (ἀνωτέρω σ. 56) Ξενοτίμου· Ἀντιγενεΐδας, μάρτυς, IG αὐτ. 352 (Φύσκου)· Ἀντιγενεΐδας Φυσκεύς, μάρτυς, FD III 1, 565⁵ περὶ τὸ 150 π. X.· Ἀντιγενεΐδας (Φυσκεύς), μάρτυς, GDI 2097 (Δελφῶν) τοῦ 137/6 περ. π. X.· Ἀ., ἄρχων, LERAT, Les Locriens, I, 135 καὶ βεβαιωτῆρ αὐτ. 132. Υἱοὶ του ὁ [Ἀ]ρίστων Ἀντιγενεΐδα Φυσκεύς FD III 3, 49 ἐπὶ τῆς VI ἱερατείας μεταξὺ 153/2 καὶ 144/3 π. X. καὶ ὁ Καλλικράτης Ἀντιγενεΐδα Φυσκεύς, ἀγωνοθέτης, SEG III, 432 (Φαιστίνου).

Ἡ ἀγωνοθεσία τοῦ Ἀντιγενεΐδα δὲν πρέπει νὰ εἶναι νεωτέρα τοῦ 137/6; π. X., ἔτους τῆς τελευταίας γνωστῆς δημοσίας ἐμφανισεώς του.

Στ. 2 τοῦ λοκρικοῦ μηνὸς Τρίτου ἀντίστοιχος εἶναι ὁ δελφικὸς Ἡραῖος⁶

1 DAUX, Delphes, 633.

2 BCH, LVI 1932, 5, 87. Ὁ Κρινίας FD III 3, 50 δὲν εἶναι Φυσκεύς, ὡς γράφει ὁ κ. LERAT, ἔ.ἀ., II, 208, ἀλλὰ Δελφός.

3 DAUX, Delphes, 633.

4 DAUX, Delphes, 633. Πρβλ. LERAT, ἔ. ἀ. II 132,1.

5 Chron. delph. L 49

6 DAUX, BCH, LVI 1932, 321, σμ. 2.

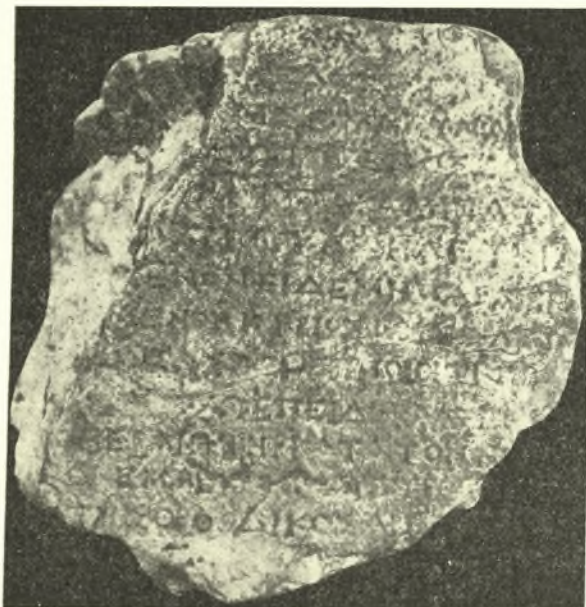

(αίτωλικὸς Ἀθηναῖος).—*Μιστακεὺς*: ἔθνικὸν μὴ ἀναγνωρισθείσης πόλεως λοκρικῆς, θεωρουμένης αἰτωλικῆς IG IX I² 1, 59, 7 (Θέρμου) Μυστακεὺς καὶ 24, 14 Μυστακεὺς; ανεύς;] πρβ. καὶ LERAT, Les Locriens, I, 64. Ἄν ἦτο Αἰτωλὸς ὁ ἀποδότης Νικόλαος, ὅστις εἶναι ἄγνωστος ἄλλοθεν, θὰ ἔπρεπε νὰ μνημονεύεται ὁ σύγχρονος τοῦ Ἀντιγενεΐδα Αἰτωλὸς στρατηγός.

4

Πλάξ τεφρόχρου ἀσβεστολίθου (εἰκ. 4), ὕψ. 0.28 μ., πλ. 0.20 μ., πάχ. 0.225, ὕψ. γραμμ. 0.009 μ. Εὐρέθη τὸ 1946 εἰς τὸ δέμα, τὸν ἀναλημματικὸν ξηρότοιχον, τῶν ἀγρῶν Παναγιωτοπούλου καὶ Θ. Ἀλεξοπούλου παρὰ τὴν Ἀσπρόβρυσιν καὶ μετεφέρθη εἰς τὴν οἰκίαν Λ. Τσιώτα ἐν Μαλανδρίνῳ.

- [Ἀγωνοθετέοντος Με]γάνδρον[+ πατρωνυμικὸν + ἔθνικὸν
 [μηνὸς — — — — — ἀ]πέδοτο Λευκία[ς ἔθνικὸν
 [τᾷ Ἀθάναι τᾷ Ἰλι]άδι σῶμα γυναι[κεῖον,
 [ῶι ὄνομα Σ]ωσώ, τὸ γένος ἐν[δογενὲς]
 5 [τιμᾶς ἀργυρίου] μμμ Παραμινάτω [δὲ Σωσώ]
 [παρὰ Λευκίαν,] ἄχρι οὐ κα ζῆμι Λευκία[ς ποιούσ]
 [α τὸ ἐπιτασσό]μενον. Εἰ δὲ μὴ παραμέν[οι καὶ μὴ]
 [ποιοῖ τὸ ἐπιτασσό]μενον, κύριος ἔστω Λευκ[ί]
 [ας τύπτων καὶ δέρ]ων Σωσώ, εἰ μὴ ποιοῖ τι τῶ[ν]
 10 [ἐπιτασσομέν]ων Σωσώ. Ἐπεὶ δὲ κα ἀπο[θάνοι Λευκί]
 [ας, ἔλευθέρ]α ἔστω. Βεβαιωτῆρ κατὰ τὸν ν[ό]
 [μον] Πολέμαρχος. Μάρτυροι
 [Καλλικρά:]της, Ὀρθόδικος Ἀριστ[— —]

Εἰκ. 4. Ἀπελευθερωτικὴ ἐπιγραφή ἐκ Φύσκου ἀρ. 4.

Στ. 1 προτιμητέα ἢ συμπλήρωσις [Μέ]ρανδρος· [Ἄμύ]ρανδρος δὲν εἶναι γνωστός Λοκρός, ὡς ἐπίσης δὲν εἶναι γνωστός Αἰτωλὸς στρατηγὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα [Μέ]-ρανδρος ἢ [Ἄμύ]ρανδρος.

Ἐπισημαίνεται πιθανὴν τὴν ταύτισιν τοῦ [Με]ρανδρου μετὰ τοῦ Μενάνδρου Δυμᾶνος — ἐκ τῆς μὴ ἀναγνωρισθείσης τοπογραφικῶς λοκρικῆς Δύμης¹ —, μάρτυρος εἰς προξενίαν Φυσκέων SEG II, 352 ἐπὶ ἀγωνοθέτου τῶν Λοκρῶν Στρατάγου II² τοῦ Πορθάονος (μετὰ τὸ 155/4 π. Χ.), ὅστις Στράταγος εἶναι γνωστός, ὡς ἀποδότης, GDI 1739 (Δελφῶν) ἀπὸ τοῦ 171/170 π. Χ. ἐπὶ στρατηγοῦ τῶν Αἰτωλῶν Προάνδρου³ τοῦ Φόλα.

Ὁ ἀποδότης Λευκίας (στ. 2) καὶ ὁ μάρτυς Ὀρθόδικος (στ. 13) ἄγνωστοι ἄλλοθεν.

Σωσῶ· συνηθέστατον ὄνομα δούλης εἰς τὰς ἐπιγραφάς.

Στ. 12 ὁ βεβαιωτὴρ Πολέμαρχος ἐμφανίζεται ὡς φύλαξ ἀναθέσεως εἰς ἀπελευθερωτικὴν ἐπιγραφὴν Φυσκέων IG IX 1, 351 μετὰ τοῦ Στρατάγου ὡς μάρτυρος καὶ τινος Ἄριστο —, προφανῶς Ἄριστοφύλου Φυσκέος BCH, XXII 1932, 4, 52 τοῦ 191/190 π. Χ. ἢ Ἄριστοφύλου Κριτολάου Φυσκέος GDI 2019 (Δελφῶν) ἐπὶ ἀγωνοθέτου Λύκωνος⁴ τοῦ Λυκέα Φυσκέος περὶ τὸ 153-150 π. Χ. καὶ Ἄριστο[φύ]-λου Φυσκέος, ἀγωνοθέτου, LERAT, Les Locriens, II, 172 ἢ Ἄριστολάου Φυσκέος GDI 2097 (Δελφῶν) ἐπὶ ἀγωνοθέτου Εὐνίκου⁵ Τριτέος 137/6 περ. π. Χ. ταυτιζομένου ἴσως πρὸς τὸν Ἄριστόλαον Ἀρνία Φυσκέα GDI 2140 (142/1 ἢ 141/0 π. Χ.) ἐπὶ ἀγωνοθέτου Κριτοδάμου⁶ τοῦ Πολεμάρχου Φυσκέος Πολέμαρχος Φυσκεὺς GDI 1851 (Δελφῶν) ἐπὶ ἀγωνοθέτου Λύκωνος⁷ Φυσκέος (166/5 π. Χ.) μάρτυς μετὰ τῶν Φυσκέων Ἄριστωνος, Καλλικράτους· [Πολ]έμαρχος, μάρτυς, LERAT, Les Locriens, I, 130, στ. 8 (Φύσκου)· εἰς τὴν ἀπελευθερωτικὴν GDI 2097 (137/6 περ. π. Χ.) ἀναγράφονται ὡς μάρτυρες, προδήλως Φυσκεῖς, οἱ Ἄριστων, Ξενοκράτης (Ἄριστων Ἀντιγενεΐδα Φυσκεὺς, μάρτυς, FD III 3, 49⁸ ἐπὶ τῆς VI ἱερατείας μεταξὺ 153/2 καὶ 144/3 π. Χ.). Ἐπειδὴ συνυπάρχουν μετὰ τοῦ Πολεμάρχου εἰς τὴν ἰδίαν ἐπιγραφὴν GDI 1851, εἶναι πιθανωτέρα ἢ συμπλήρωσις (στ. 13) [Καλλικρά]της ἀντὶ [Ξενοκρά]της καὶ Ἄριστ[ων] ἀντὶ Ἄριστ[όλαος] ἢ Ἄριστ[όφυλος]. Ἀμφίβολον εἶναι, ἐὰν ὁ Ἄριστων εἶναι τὸ αὐτὸ πρόσωπον μετὰ τοῦ Ἄριστωνος Διοίτα Φυσκέος, προαποδότου, GDI 1842 ἐπὶ ἀγωνοθέτου Φιλονίκου⁹ Δυμᾶνος (περὶ τὸ 165-160 π. Χ.) ἢ τοῦ Ἄριστωνος Λυκ[; συμφώνως πρὸς ὀρθότεραν ἀνάγνωσιν τῆς IG IX 1, 352 παρὰ τοῦ WILHELM, Beiträge 122.

Πιθανὸν ὁ ἄνευ ἐθνικοῦ, ἀλλ' ἀναντιρρήτως Φυσκεὺς, Πολέμαρχος Φιλίνου ἀναγραφόμενος ὡς φύλαξ ὠνῆς GDI 1842 (περὶ τὸ 165-160 π. Χ.) ταυτίζεται πρὸς τὸν Πολέμαρχον τῆς ἐπιγραφῆς. Τὴν ἐν Δελφοῖς οἰκίαν τοῦ Πολεμάρχου¹⁰ Φυσκέος ἐδώρησεν ὁ Ρωμαῖος ὑπάτος Μάνλιος Ἀκίλιος εἰς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ

1 Περὶ τῶν Δυμᾶνων βλ. LERAT, I, 28-9.

2 DAUX, Delphes, 633.

3 GILLISCHEWSKI, 60.

4 Chron. delph. I, 46.

5 Chron. delph. I, 74.

6 Chron. delph. I, 57.

7 Chron. delph. I, 33.

8 Chron. delph. I, 51.

9 DAUX, Delphes, 633.

10 BCH, LVI 1932, 3, στ. 47 (ROUSSEL).

τοῦ *μηρός* (στ. 2) εἶναι φανερόν, ὅτι μνημονεύεται ὁ ἐπώνυμος ἄρχων εἰς τοὺς πρώτους στίχους· εἰς ἀναθηματικὰς ἐπιγραφὰς δὲν εἶναι ἀσυνήθης ἢ μνεῖα τῶν ἐπωνύμων ἀρχόντων¹.

Στ. 3 πρὸ τῶν *Φυ[σκέων]* πρέπει, ἴσως, νὰ ἐννοήσωμεν τὸν τοπικὸν ἄρχοντα, μολονότι εἰς τὰς δελφικὰς ἐπιγραφὰς ἀναγράφεται ἄρχων ἐν Δελφοῖς, ἐν *Φυσκέοις*, ἐν Ἀμφίσσῃ παρὰ τὸ ἄρχων τὰς πόλις GDI 2019. Ἡ συμπλήρωσις ἂ πόλις τῶν *Φυσκέων*, ὡς Klio, XV 1917/18, σ. 69, ἀρ. 98, ἀντίκειται πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς ἐπιγραφῆς.

Στ. 4 *Σώστρ[-ατος ἢ -άτου]*· ὁ ἀναθέτης ἴσως πιθανὸν ὁ Σώστρατος [Πα]μφαίδα WILHELM, Beiträge, 120 καὶ LERAT, ἔ.ἀ. II, 172.

Εἰς τὴν ὑπ' ἀρ. 6 ἐπιγραφὴν (ῦψους 0.147 μ., πλ. ± 0.16 μ., ὕψ. γραμμ. 0.012 διάστιχον 0.006 μ.), κάτω δεξιὰ τῆς πλακὸς εἰκ. 5 ὁ μὴν *Πάναμος*² (στ. 2), συνοδεύει Αἰτωλὸν ἐπώνυμον ἄρχοντα, στρατηγόν. Ὁ μὴν τοῦ αἰτωλικοῦ ἔτους Πάναμος ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸν Πρῶτον μῆνα (στ. 1) τοῦ λοκρικοῦ ἡμερολογίου, ὅστις συνάπτεται, ὡς εἰκός, πρὸς ἀγωνοθέτην, Λοκρὸν ἐπώνυμον ἄρχοντα. Ὁ συγχρονισμὸς τοῦ Αἰτωλοῦ στρατηγοῦ μετὰ τοῦ Λοκροῦ ἀγωνοθέτου προδίδει, ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ συσχετίσεως πρὸς συγγενεῖς κατὰ τὸ τυπικὸν δελφικὰς ἀπελευθερώσεις GDI 1842· 1854· 1987· 2019· 2097· 2140 κ. ἄ., τὴν αἰτωλικὴν καταγωγὴν τοῦ ἀποδότου. Ἡ χρονολόγησις τῆς ἐπιγραφῆς διὰ τῆς μνεῖας ἀγωνοθέτου τῶν Λοκρῶν ἀνάγεται εἰς τοὺς μετὰ τὴν ἐπανασύστασιν τοῦ Κοινοῦ τῶν Λοκρῶν χρόνους, μετὰ τὸ 166/5 π. X.

Ἀβέβαιον ἐὰν εἶναι ἀνὴρ ἢ γυνὴ ὁ ἀποδότης. Ἐκ τῆς ἀληθοφανοῦς συμπληρώσεως *γυναῖκα* [λάβη] (στ. 8) νομίζω, ὅτι ἡ ἀπελευθέρωσις ἐγένετο τῇ συναινεσει, [συν]ευδοκέοντος τοῦ υἱοῦ μᾶλλον ἢ τοῦ συζύγου ἢ πατρὸς ἢ ἀδελφοῦ.

Στ. 7 *Με-* ἢ ἀρχὴ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀποδότου. Ἐὰν εἶναι ἄρρην καὶ *Φυσκεὺς* ὁ ἀποδότης, ἴσως ὁ Μενέδαμος *Φυσκεὺς* GDI 1854 τοῦ 167/6 π. X. ἢ ὁ *Μέλανθος*, *Φυσκεὺς* GDI 1842 (περὶ τὸ 165-160 π. X.) καὶ LERAT, Les Locriens, I, 130, ἀρ. 3, στ. 7 (Φύσκου).

Στ. 7-8 ἀνάλογον: GDI 1747, 12 κ.έ.: *εἰ δέ τί [κα π]άθαι Εὐφράνωρ πρὸ τοῦ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Τιμάγγελον | γυναῖκα λαβεῖν, παραμειν[ά]τω <ι> Φαλάκρα Τιμαγγέλωι, ἄχρι οὗ κα γυναῖκα λάβη[ι], ποιέουσα τὸ ποιτασσόμενον πᾶν τὸ δυνατόν.*

Στ. 9 ἀποτρεχέτω· πρβλ. GDI 1743· 2252· BCH, XXII 1898, 29· BCH, XXV 1901, 360 (Θεσπιῶν): *ἐλεύθερος ἀποτρεχέτω λαβὼν τὰ σκεύα τὰ κατὰ τὴν τέχνην.— [τὰ] ὑπάρχοντα· ἐπὶ τῆς σημασίας οὐσία, ἢ περιουσία τινός, αἱ πρόσοδοι, τὰ κτήματα GDI 1684, 8-9: μὴ κυρία δὲ ἔστω Καλλικράτεια ἀπαλλοτριώουσα τὰ ὑπάρχοντα·*

¹ Ὡς GDI 478 (Ὀρχομενοῦ)... νικῶσαντες Διονύσιοι ἀνεθέταν, Ἀθανῖο ἀρχοντος... GDI 571 (Ἀκραφίας) 5557· 5559· 5560 (Παντικαπαίου): *Λεύκων Παιρισάδου ἀνέθηκε τὸν ἀνδριάντα Ἀπόλλωνι | Ἰητροῦ(ι) Ἰερησάμενος, ἄρχοντος Παιρισάδου τοῦ Σπαρτίτου Βοσπόρου καὶ Θεου-*

δοσίης καὶ βασιλεύοντος | Σινδῶν καὶ Μαῖτων πάντων καὶ Θατέων 5561 (Παντικαπαίου)· 5645-5650 (Φαναγορείας).

² DAUX, BCH, LVI 1932, 321· BCH, XXII 1898, 357, ἀρ. 2· FD III 2, 214.

1696· 1878· 2197· 2202· 2251· FD III 1, 565, 16 κ.έ.: εἰ δὲ ἄτεκνος ὢν Ἐρμαῖος μεταλ|λάξαι τὸν βίον, τὰ ὑπάρχοντα Ἐρμαίου Δαμοτέλεος| καὶ Νικοδάμου ἔστων· IG IX I² 1, 96, 6-8: Εἰ δὲ τί κα πάθη Σωτία κ(α)ἰ καταλίπη ἐξ ἀπ|σοαντίας γενεάν, τὰ καταλειφθέντα ὑπάρχοντα ὑπὸ Σωτίας τᾶς | γενεᾶς ἔστω.

Εἰς τὴν ὑπ' ἀρ. 7 ἐπιγραφὴν (ὑψ. 0.215 μ., πλ. 0.255 μ., ὑψ. γραμμ. 0.011 μ.), κάτω ἀριστερὰ τῆς πλακῶς εἰκ. 5, οἱ ἀναθέται (ἀποδόται) εἶναι αἰτωλικῆς καταγωγῆς, ὡς μαρτυρεῖ ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ συγγενὲς τυπικὸν τῶν δελφικῶν ἀπελευθερωσέων ἢ παρουσίας τοῦ πρωτοεμφανιζομένου Αἰτωλοῦ στρατηγοῦ Ἀντιόχου Ἀπαρὰ τὸν μὴ διασωθέντα ἐπὶ τοῦ λίθου Λοκρὸν ἀγωνοθέτην—μετὰ τὴν ἀπόσπασιν τῶν Λοκρῶν ἀπὸ τῆς Αἰτωλικῆς Συμπολιτείας. Τὰ ἴχνη τοῦ δευτέρου γράμματος τοῦ πατρωνύμου ἢ ἐθνικοῦ τοῦ Ἀντιόχου ἀρμόζουν μᾶλλον εἰς Μ.

Στ. 3 [Παν]άμου· ἢ λοξὴ κεραία (καὶ τὸ διάστημα) μεταξὺ α καὶ ο ἀνήκουν εἰς Μ. Ὁ αἰτωλικὸς μὴν Πάναμος ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸν Πρωτὸν λοκρικόν.— Πρὸ τοῦ κλείδα ὑπάρχει χῶρος 4-5 γραμμάτων· εἶναι ἐξίσου πιθανὴ ἢ συμπλήρωσις [Δαμο]κλείδα (Φυσκέος μάρτυρος GDI 2097, Δελφῶν τοῦ 137/6 π.Χ.) ἢ [Δρομο]κλείδα. Διὰ τῆς συμπληρώσεως [Εὐ]κλείδα (ἄρχοντας ἐν Φυσκείοις GDI 2097) δὲν καλύπτεται ὁ χῶρος.— Μν- ἢ ἀρχὴ τοῦ ὀνόματος ἄρχοντας ἢ τοῦ πατρὸς τοῦ -κλείδα· πιθανῶς ὁ Μνασίθεος BCH, XXII 1898, 356, ἀρ. 1 (Φύσκου, CAHEN).

Εἰς τινὰς ἀπελευθερωτικὰς ἐπιγραφὰς Φυσκέων μετὰ τὸν ἀγωνοθέτην, τὸν ἐπώνυμον ἄρχοντα τοῦ Κοινοῦ τῶν Λοκρῶν παρατίθεται ὁ κατὰ πόλιν, ἐνιαύσιος ἄρχων ἐν Φυσκείοις, ὡς WILHELM, Beiträge 120: ἀγωνοθετέοντος... ἐν δὲ Φυσκείοις ἄρχοντας... καὶ GDI 1842 (Δελφῶν). Εἰς GDI 2256 (Ἀμβρούσσου), 2299 (Ἀμφίσσης), 2097 (Δελφῶν) μνημονεύεται ὁ ἄρχων ἐν τῇ πόλει τῆς καταγωγῆς τοῦ ἀποδότου ἢ τῆς ἀναθέτιδος μετὰ τοῦ ἄρχοντας ἐν Δελφοῖς. Διὰ τὸν λόγον τῆς ἀναγραφῆς τοῦ κατὰ πόλιν ἄρχοντας γρ[αμματεῦοντος] ἐν Καλλιπόλει BCH, XXII 1898, 355, ἀρ. 1 (CAHEN) πρέπει ἴσως νὰ συμπληρώσωμεν, ὅτι εἶναι Καλλιπολίται οἱ ἀποδόται.

Στ. 4 [ἀνέ]θηκαν ὡς GDI 1523· εἰς τὰ σπάνια ὅμοια παραδείγματα ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ βεβαιωτῆρος ἀναγράφεται ἢ ἀνάθεσις εἰς τὸν θεὸν ἀνδρείου ἢ γυναικείου σώματος (IG IX 1, 36· 39· 66 = L. ROBERT, BCH, LIX 1935, 201-205, Φωκικῶν GDI 1523, Δαυλίδος) ἢ ἢ ἀνάθεσις (ἀντιγράφου) τῆς ὠνῆς (FD III 3, 329 ἀνατιθέναι τὰν ὠνᾶν τινός) ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ εἶναι ὁ δοῦλος, ὁ θρεπτός, ἱερός (ὄχι ἐλεύθερος ὡς εἰς τὰς ἀποδόσεις) τοῦ θεοῦ, εἰς ὃν ἀνατίθεται. Ὅριζεται φύλαξ (τοῦ ἀντιγράφου ἢ τῶν ἀντιγράφων) τῆς ὠνῆς IG IX I² 1, 99: τᾶς ὠνᾶς ἀντίγραφα κεῖνται ἢ τοῦ ἀντιγράφου τῆς ἀναθέσεως GDI 1523: τ(ὸ) ἀν[τί]γραφον τᾶς ἀναθέσ(ι)ος παρὰ... (οὕτω πρέπει νὰ συμπληρωθῇ IG IX 1, 351, στ. 4-5 [τὸ ἀντίγραφον φυλάσσο]ντι τᾶς ἀναθέσιος). Ὡς BCH, XXII 1898, 355 (Φύσκου): Ἀγωνοθετέοντος Καλλ... [μηνός.. ἀπέδοτο(;)..] | Φυσκέος Ἐργασίωνα τᾶι Ἀθάναι [τῆ Ἰλιάδι... καὶ ἀνετι[?]θη τὰν ὠνᾶν ὑπὲρ Ἐργασίωνος ε... | ρος κατὰ τὰν ὠνᾶν τὰν οἰσαν πα[ρὰ... | ων. Βεβαιωτῆρες κατὰ τὸν νόμον Διο... | ὠνᾶν φυλάσσοντι Φιλόνικος

Ξένων[ος]· επίσης BCH, XLVI 1922, 461, ἀρ. 9, 2 κέ. (DAUX): ἐπὶ τοῖσδε ἀν[α]τί[θ]ητι [Κλε]όμαντις Δίν[ωνος] [ὠν]άν Εἰσάδος ἐπ' ἐλευθερίαί τειμᾶς ἀργυρίου μνᾶν δύο. Βεβαιωτῆρ κλπ.

Στ. 6 ὥστε ἱερὸν εἶμεν κλπ. Παρομοία ἀνάθεσις GDI 2097, 9· εἰς τὴν ὑπ' ἀρ. 8 (κατ.) ἀπελευθερωτικὴν ἐπιγραφὴν ἐκ Φύσκου ὁ ἀπελευθερούμενος δοῦλος καθίσταται ἱερὸς καὶ ἐπὶ ἀποδόσεως. [᾽Ὡστε (ἐφ' ὧτε) ἱερὸν εἶμεν] Φάνην καὶ ἀνέφαπτον ἀπὸ [πάντων, καθὼς ἐπίστευσε τὰν ὠνάν] Φάνης τᾷ Ἀθάνᾳ τᾷ Ἰλιάδι, ὡς GDI 1951· 1968· 1977. Εἰς τὰς περισσοτέρας δελφικὰς ἀπελευθερώσεις κατ' ἀντίστροφον τάξιν προτάσσεται τῆς συμπερασματικῆς προτάσεως (ὥστε... εἶμεν) ἢ ἀναφορικῆ (καθὼς ἐπίστευσε), ὡς GDI 1878· 2033· 2130· 2140, 11 κ.έ.: καθὼς ἐπίστευσε Σωπάτρα τᾷ Θεῶ τὰν ὠνάν, ἐφ' ὧτε ἐλευθέρᾳ εἶμεν καὶ ἀνέφαπτος ἀπὸ πάντων τὸν πάντα βίον.

Στ. 9 [Δα]μοκρίτο[υ] κατὰ γενικὴν, πατρωνυμικόν, διότι πρὸ αὐτοῦ ὑπάρχει χῶρος δι' ἓν ὄνομα· δὲν νομίζω, ὅτι οἱ βεβαιωτῆρες θὰ ἦσαν περισσότεροι τῶν δύο. Δαμόκριτος ἄνευ ἐθνικοῦ, προδήλως Φυσκεύς, μάρτυς, GDI 2097¹ (Δελφῶν τοῦ 137/6 περ. π. X.)· Ξενοκράτη[ς]· τὸ ἐθνικὸν δὲν διεσώθη, ἀποκλείεται ὁμως νὰ εἶναι Φυσκεύς, διότι ἀντιδιαστέλλεται ἀπὸ τὸν Φυσκέα Δαμόκριτον.

Στ. 10 Καλλίστρατος· Καλλίστρατος Φυσκεύς IG IX 1, 226 (Δρυμαίας) περὶ τὸ 170 π. X.· Καλλίστρατος Δαμοκρίτου ἀναντιρρήτως Φυσκεύς, διότι συναναγράφεται μετ' ἄλλων γνωστῶν Φυσκέων GDI 1842, Δελφῶν περὶ τὸ 165-160 π. X.· Καλλίστρατος Φυσκεύς FD III 3, 49² τῆς VI ἱερατείας (153/2-144/3 π. X.)· εἰς Καλλίστρατος, Φυσκεύς πιθανῶς, μάρτυς, BCH, XXII 1898, 356, ἀρ. 1 (Φύσκου)· Καλλίστρατος LERAT, ἔ. ἀ. I, 135. — Τιμαγ[-όρας; -ορος; -ένης;] ἄγνωστος ἄλλοθεν.

Στ. 11 Ἀνιγενείδας (ἀνωτ. ἀρ. 3, στ. 1).— Λυκίδας· ἴσως ὁ προφανῶς Φυσκεύς Λυκίδας Σωκρατίδα, φύλαξ τῆς ὠνῆς, GDI 1842 πρὸς τὸ 165-160 π. X.— Ξενο.— ἴσως πρέπει νὰ συμπληρωθῆ Ξενοκράτης Πανταίνετου ἢ Ξενόλαος, Φυσκεύς προφανῶς GDI 2097 (Δελφῶν) τοῦ 137/6 π. X., ἢ Ξενότιμος Πανταλέωνος Φυσκεύς, μάρτυς, GDI 2137³ (Δελφῶν) τοῦ 139/8 π. X.· Ξενότιμος, μάρτυς IG IX 1, 351· Ξενότιμος Φυσκεύς FD III 3, 49 τῆς VI ἱερατείας.

Στ. 12 Δεξιθέος· Δεξιθέος, ἀναντιρρήτως Φυσκεύς, WILHELM, Beitr. 121 (Φύσκου) χρονολογουμένη πρὸ τοῦ 166/5 π. X. Τὴν ἐν Δελφοῖς οἰκίαν τοῦ Δεξιθέου⁴ Φυσκεὸς παρεχώρησεν ὁ Μάνλιος Ἀκίλιος τὸ 191/0 π. X. εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τὴν πόλιν τῶν Δελφῶν.— Ἀνάξανδρος· ἄγνωστος ἄλλοθεν.— Πανταί[νετος]· Πανταίνετος Φυσκεύς, φύλαξ τῆς ὠνῆς, BCH, XXII 1898, 357, ἀρ. 2 (Φύσκου)· Πανταίνετος Φυσκεύς, μάρτυς, FD III 1, 565⁵ περὶ τὸ 150 π. X.· Πανταίνετος⁶ Φυσκεύς, ἀγωνοθέτης, FD III 2, 214 τοῦ 134/3 π. X. Υἱὸς του ὁ Ξενοκράτης Πανταίνετου, ἄνευ ἐθνικοῦ, μάρτυς, GDI 2097 τοῦ 137/6; π. X.

1 Chron. delph. I, 74.

2 Chron. delph. I, 51.

3 Chron. delph. I, 60.

4 BCH, LVI 1932, 3, 48 (ROUSSEL).

5 Chron. delph. I, 49.

6 DAUX, Delphes, 633.

Στ. 13 *Δαμοκλείδας Δαμοκλείδα*· υἱὸς ἴσως τοῦ Φυσκέος προφανῶς *Δαμοκλείδα* GDI 2097¹ (Δελφῶν) τοῦ 137/6 περ. π. X.

Στ. 14 - *κλῆς*· ἴσως ὁ Πολυκλῆς ἄρχων ἐν Φυσκέοις GDI 1842 (Δελφῶν) περὶ τὸ 165 - 160 π. X. Εἶναι προγενέστερος ὁ Φυσκεὺς *Δαμοκλῆς*, πατὴρ τῶν Μενεδάμου GDI 1987 (Δελφῶν) τοῦ 175/4 π. X., Κριτοδάμου GDI 1854 (Δελφῶν) τοῦ 167/6 π. X. καὶ Ζεῦξιδος GDI 1842 (Δελφῶν) περὶ τὸ 165 - 160 π. X. — *Μικκίνας*· *Μικκίνας*, μάρτυς, προφανῶς Φυσκεὺς GDI 2097 (Δελφῶν) 137/6 περ. π. X. — *Πολέμαρχος*· βλ. ἀνωτέρω ἀρ. 4, στ. 12.

Στ. 15 *Φίλανδρος*· ἄγνωστος ἄλλοθεν — *Εὐθύδαμος*· *Εὐθύδαμος*² Φυσκεὺς, ἀγωνοθέτης, GDI 1878 (Δελφῶν) τοῦ 162/1 π. X.· *Εὐθύδαμος*, μάρτυς, προφανῶς Φυσκεὺς BCH, XXII 1898, 355, ἀρ. 1 (Φύσκου) ἐπὶ ἀγωνοθέτου Καλλ[ικράτης;]³

8

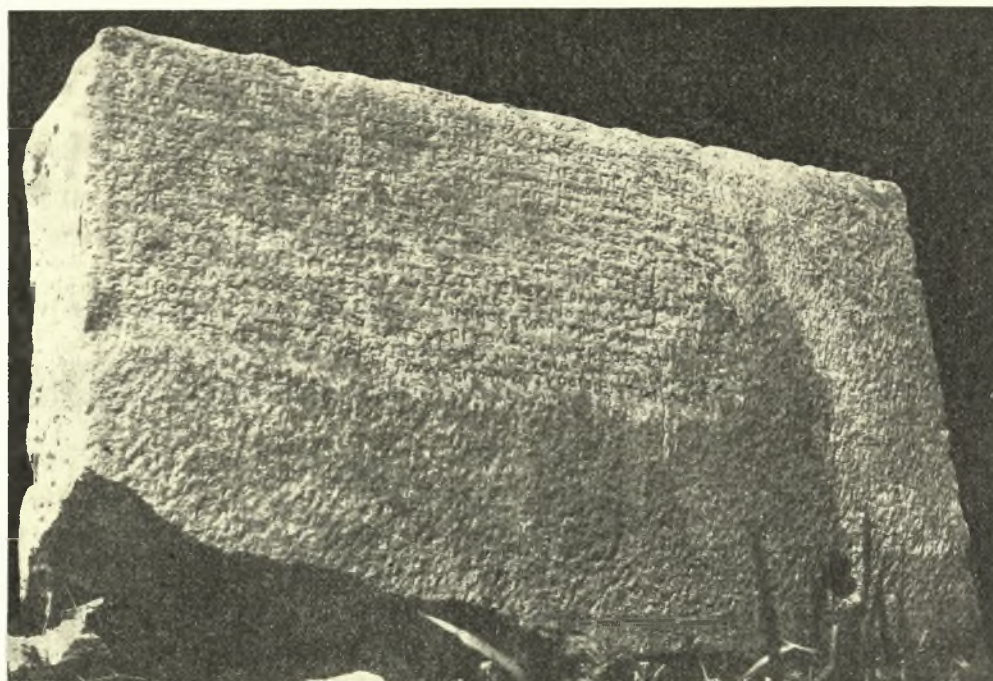
Πλάξ ἐξ ἀσβεστολίθου ἀποκεκρουμένη τὴν κάτω δεξιὰ γωνίαν (εἰκ. 6, μήκ. 1.05 μ., ὕψους 0.60 μ., πᾶχ. 0.27 μ., ἐνεπίγραφος ἐπιφάνεια πλ. 0.325 μ., Μ. 0.74 μ. εἰς τοὺς πρώτους στίχους καὶ 0.71 μ. κάτω) ἐπὶ τῆς δεξιᾶς στενῆς πλευρᾶς ἀναθύρωσις 0.06 μ. Εὐρέθη τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1950 παρὰ τοῦ Ἑλ. Παναγιωτοπούλου εἰς θέσιν Ἄγ. Γεώργιος εἰς Συκιοῦλα. Ἀργότερον κατεστράφη παρὰ χωρικοῦ τεμάχια αὐτῆς μετεφέρθησαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Λ. Τσιώτα ἐν Μαλανδρινῷ.

- Ἀγωνοθετέ[ον]τος τῶν Λοκρῶν Εὐθυδά[μο]ν τοῦ Εὐξί
τέλεος Τρειῆτος, μῆνος πέν(π)του, ἀπέδοτο Ὀφελίων
Ὀφελίωνος Φυσκεὺς τῆι Ἀθάναι τῆι Ἰλιάδι σῶμα ἀνδρεῖ
ον, ὧι ὄνομα Φιλέταιρος, τὸ γένος οἰκογενές, ἐπ' ἐλευθερίαι,
5 τιμᾶς ἀργυρίου ΜΗΜΜ. Βεβαιωτῆρ κατὰ τὸν νόμον Ἀρμενισᾶς Κρι
τολάου Φυσκεὺς. Παραμενέτω δὲ Φιλέταιρος παρὰ Ὀφελίωνα ποι
ῶν τὸ ἐπιτασόμενον, ἕως κα ζῆι Ὀφελίων. Εἰ δέ κα μὴ παραμένῃ ἢ μὴ
ποιῆι τὸ ἐπιτασόμενον ἢ ἄλλο τι, ἃ δέη Ὀφελίων, ἐξουσίαν ἐχέ
10 τω Ὀφελίων ἐπιτεμμένων Φιλέταιρον, καθ' ὃν κα θέλη τροπον
καὶ ἄλλον, ὃν κα κελεύη Ὀφελίων. Ἐπεὶ δέ κα τελευτάσῃ Ὀφελί
ων, ἱερὸς κα ἀνέφ(α)π(τ)ος κα ἐλεύθερος ἔστω Φιλέταιρος. Τὰν ὦ
νὰν φυλάσσουντι οἱ ἄρχοντες Ξενέας Κλεάνδρου, Λάμιος Ἀρ
χύλου. Μάρτυροι Πασίας Λυσιμάχου, Ξενότιμος Ἄνδρωνος,
Ἀρίστων Δύκωνος, Ἀρίστων Νικοβούλου, Τιμόμαχος Νικάν
15 δρου, Τηλέμαχος Εὐσόφου.
Χειρόγραφον Ἀρμενισᾶ τοῦ Κριτολάου Φυσκεὺς. Γέγονα βε
βαιωτῆρ κατασταθεὶς ὑπὸ Ὀφελίωνος τῆι Ἀθάναι τῆι Ἰλιάδι σῶ
ματος τοῦ ἐν τῆι ὠνᾶ. Γεγόναμεν μάρτυροι οἱ ἐν τῆι ὠνᾶ.*

1 Chron. delph. L 74.

2 Chron. delph. L 37.

3 DAUX, Delphes, 633 LERAT, Les Locriens, II, 132, σημ. 1.

Εἰκ. 6. Ἀπελευθερωτικὴ ἐπιγραφή ἐκ Φύσκου ἀρ. 8.

Στ. 1 *Τρειτέος*: ἐθνικὸν *Τρειτέος* ὃ καὶ *Τρειτίς* ἢ παρὰ ΘΟΥΚ. Γ', 101 ὑπὸ τὴν παραλλαγὴν *Τριταιέας* καὶ *Τριτοιέας* (μόνον τὸ χειρόγραφον CG).

Ἡ λοκρικὴ πόλις *Τριτέα* ἢ *Τρίτεια* κειμένη κατὰ ΣΤΕΦΑΝΟΝ ΤΟΝ ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ (ἐν λ.) μεταξὺ *Φωκίδος* καὶ *Λοκρῶν τῶν Ὀζολῶν*, ἦτο ὄμορος τοῦ Χαλείου, ὡς ὑπονοεῖται ἐκ τῆς συνθήκης μεταξὺ Χαλειέων καὶ Τριτέων SEG II, 293. Προϋτάθη ἡ ταύτισις τῆς πρὸς τὴν Ἀγίαν Εὐθυμίαν (OLDFATHER RE ἐν λ. μὴ ἐπιτυχής), πρὸς τὴν Σεγδίτσαν (ΠΑΠΗΛΛΑΚΙΣ², ἀπαράδεκτος) καὶ πρὸς τὰ Πεντεόρια (LERAT³, πιθανή).

Ὁ ἀγωνοθέτης *Εὐθύδαμος Εὐξιτέλεος Τρειτέος* εἶναι υἱὸς τοῦ Εὐξιτέλους Τριτέος, φύλακος τοῦ ἀντιγράφου τῆς ὠνῆς GDI 2028 (Δελφῶν) ἐπὶ ἀγωνοθέτου τῶν Λοκρῶν *Λύκωνος*⁴ τοῦ *Λυκέα* ἐπὶ τῆς VI ἱερ. 153/2 - 144/3 π. X. Ὁ λοκρικὸς μὴν *Πέμπτος* ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸν δελφικὸν *Ποιτρόπιον*⁵.

Ὁ ἀποδότης *Ὠφελίων Ὠφελίωνος Φυσκεύς* (στ. 2· 6· 7· 8· 9· 10· 11· 17), οἱ ἄρχοντες *Ξενέας Κλεάνδρου* καὶ *Λάμιος Ἀρχύλου* (στ. 12), οἱ μάρτυρες *Πασέας Λυσιμάχου* (στ. 13), *Ἀρίστων Νικοβούλου*, *Τιμόμαχος Νικάνδρου* (στ. 14) καὶ *Τηλέμαχος Εὐσόφου* (στ. 15) ἄγνωστοι ἄλλοθεν.

Στ. 12. Ἐκ τῆς GDI 1842 τοῦ 165 - 160 π. X. καὶ τῆς GDI 2097 τοῦ 137/6; π. X. γνωρίζομεν ἓνα μόνον ἄρχοντα ἐν Φυσκείοις.

1 RE VII 241 - 3 (OLDFATHER) LERAT ἔ.ἀ. I, 51-52.

I, 211.

2 AA 1920 - 21, 148.

4 Chron. delph. I, 46.

3 BCH, LXXI - LXXII 1947 - 48, 67· Les Locriens,

5 FD III 1, 565 καὶ 3, 20.

Στ. 13 ὁ Ξενοτίμος Ἄνδρωνος εἶναι υἱὸς τοῦ Ἄνδρωνος (Φυσκέος) IG IX 1, 351, μάρτυρος μετὰ τῶν Ξενοτίμου (ἀρ. 7), Κρινία (ἀνωτ. σ. 57), Στρατάγου (ἀνωτ. σ. 56), Πολεμάρχου (ἀρ. 4, στ. 12), Ἀντιγενεΐδα (ἀρ. 3 στ. 1).

Στ. 14 Ἀρίστων Λύκωνος Ἀρίστων Λύκ[ωνος] Φυσκεὺς IG IX 1, 352, ὡς ἀνεθεωρήθη παρὰ WILHELM, Beitr. 122. Ὑπὸ τὸ ὄνομα Λύκων παρεδόθησαν ἐπιγραφικῶς τρεῖς Φυσκεῖς: ὁ Λύκων Φυσκεὺς, ἀγωνοθέτης τὸ 166/5 π. Χ. SEG III, 431 (Φαιστίνου) καὶ μάρτυς GDI 1851 (Δελφῶν) ὁ Λύκων Λυκέα Φυσκεὺς, ἀγωνοθέτης GDI 2019· 2028 (Δελφῶν) VI ἱερ. περὶ τὸ 153/2-144/3 π. Χ. καὶ μάρτυς GDI 1851· 2137 καὶ ὁ Λύκων, πατὴρ τῆς Φυσκίδος Ἀγησιβούλας GDI 2097 (137/6 περ. π. Χ.) πιθανῶς Φυσκεὺς ὁ Λύκων Διοΐτα IG IX 1, 352 (Φύσκου).

Ἡ ἐπιγραφὴ εἶναι γενεᾶ ὑστέρᾳ τῶν GDI 2019 καὶ 2028 τοῦ 153-150 π. Χ., (ἢ τῆς GDI 1851 τοῦ 166/5 π. Χ.) δὲν εἶναι νεωτέρα τοῦ 125 π. Χ.

Ἐὰν ὁ βεβαιωτὴρ Ἀρμενισᾶς Κριτολάου Φυσκεὺς (στ. 5) εἶναι ἀδελφὸς τοῦ Ἀριστοφύλου Κριτολάου Φυσκέος GDI 2019 μεταξὺ 153/2 καὶ 144/3 π. Χ., ἡ χρονικὴ τοποθέτησις τῆς ἐπιγραφῆς περιορίζεται μεταξὺ 150 καὶ 130 π. Χ.

Στ. 16 Χειρόγραφον Ἀρμενισᾶ τοῦ Κριτολάου. Γέγονα βεβαιωτὴρ κατασταθεὶς κλπ. ὅμοια ἐν τῇ διατυπώσει παραδείγματα εἶναι συχνὰ εἰς τὰς ἀπελευθερώσεις τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων, ὡς FD III 6, 19· 34· 36· 47· 50· 53· 107· 116· 121· 122 κ. ἄ.

9

Λοξότμητος βάσις ἐκ λευκάζοντος ἀββεστολίθου, ἀποκεκρουμένη κατὰ τὴν δεξιὰν καὶ ἀριστερὰν πλευρὰν (εἰκ. 7) ὕψους 0.17 μ.: σωζομένου μήκους μεγίστου 0.38 μ., πάχους μεγίστου 0.38 μ.: ὕψος γραμμάτων 0.011 μ., διάστιχον 0.005 μ. Εὑρέθη τὸ 1950 ὑπὸ Μιχαὴλ Κατράπα εἰς θέσιν Πεζούλια, Συκιούλα καὶ μετεφέρθη παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν οἰκίαν του ἐν Μαλανδρίνῳ.

υἱοῖς καὶ

— — τοῖς ἐγγόνοις τοῖς αὐτ[—οῦ; —ῶν; — —

— — —]ορον Τιμαγόρα Ἀρμε[νου — —

— — —]ον καὶ ἀπὸ τούτου γιν[όμενα — —

— — —]ον καὶ τῶν συνδυτῶν — —

5 —]ΕΙΙ|ἐν στόλοι τὰ γενόμε[να — —

— καὶ τὰ Ἐπανοκάτου(;) περιτυ[γχάνοντα; — χόντα; — —

δέ]νδρεα, ὁμοίως δὲ καὶ ἀμπελ[ον — —

—]ον καθὼς ἐπεσ <ΙΤ> (τρ)ωται Ε[— —

— καθὼς ἀνέθηκε Τιμαγ[όρας — —

Εἰκ. 7. Ἐπιγραφή ἐκ Φύσκου ἀρ. 9.

Κατὰ μῆκος τῆς ἐμπροσθίας πλευρᾶς τῆς ἐπιφανείας ἐδράσεως ἀναθύρωσις 0.138 μ. - 0.14 μ.· ἐκ τοῦ ὑπολειπομένου πλάτους τῆς ἀναθυρώσεως 0.115 - 0.12 μ. ὑπολογίζω εἰς 0.015 μ. - 0.02 μ. τὸ ἐλλείπον ἀπότιμημα τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς.

Ἐπειδὴ ἐλλείπει μέγα τμήμα τῆς ἐπιγραφῆς δεξιᾶ, δυσκολώτατον ἀποβαίνει νὰ συλλάβωμεν τὸ πνεῦμα τῆς ἐπιγραφῆς. Ἀκατόρθωτον θεωρῶ τὴν συμπλήρωσιν δύο συνεχῶν στίχων.

Ἐκ τῆς συσχέτισεως πρὸς ἐπιγραφάς¹, εἰς ἃς ἀναγράφονται αἱ περισωθεῖσαι καὶ ἐπὶ τῆς πρὸς ἐξέτασιν ἐπιγραφῆς λέξεις, εἰκάζω, ὅτι εἰς Τιμαγόραν Ἀρμένον ἢ δεῖνα καὶ τοὺς ἀπογόνους του διὰ τὴν ἐπιμέλειαν ἢ ἀνάθεσιν ὑπ' αὐτοῦ εἰς μὴ διασωθεῖσαν ἐπὶ τοῦ λίθου θεότητα (καὶ τοὺς συνθύτας πιθανῶς) ἀμπέλου καὶ ἀγροῦ μετὰ τῶν ἐνόντων δένδρων καὶ πιθανῶς διὰ τὴν ἐπιμέλειαν στρώσεως κλιῶν καὶ διακόσμησιν τραπεζῶν θυσιῶν ἀπονέμεται τιμητικὴ διάκρισις.

Ἀρχικῶς ἡ λέξις συνθύται² σημαίνει τοὺς συνθυσιαστάς³, τοὺς λαμβάνοντας μέρος εἰς θυσίαν, ἢ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν πόλεων ἢ δήμων τοὺς ἀπεσταλμένους⁴ νὰ προσφέρουν θυσίας κοινὰς μετ' ἄλλων πόλεων ἢ δήμων εἰς τὴν θεότητα καὶ ὑπηρετοῦντας δημόσιον λειτουργήμα ΑΠΟΛΛΟΔ. II 7, 2: *αὐθις δὲ τῆς τρίτης ἰσθμιάδος τελουμένης Ἡλείων τοὺς Μολιονίδας πεμπάντων συνθύτας ἐν Κλεωναῖς ἐνεδρεύσας τούτους Ἡρακλῆς ἀπέκτεινεν*. Ὁ συνθύτης καθίσταται συνώνυμος τῆς λέξεως θεωρός, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ χωρίου τοῦ γραμματικοῦ ΜΟΙΡΙΑΟΣ p. 185: *θεωροὶ οἱ τὰς θυσίας ἀπάγοντες εἰς τὰ κοινὰ ἱερά καὶ τὰ μαντεῖα Ἀτικῶς, θεαταὶ ἢ συνθύται Ἑλληνικῶς*. Πρὸς ὑποδοχὴν αὐτῶν ὠρίζοντο θεωροδόκοι IG IV 679, 14 κ.έ. (Ἐρμιόνης, 2ου π. X. αἰ.): *κατασιᾶσαι δὲ καὶ θεωροδόκον, ὅστις ὑποδέξειται τοῦς [πα]ραγινόμενους συνθύτας ἐπὶ τὰν θυσίαν τῶν χθονείων*.

Ὁ Σπένδων ἐκ Σπάρτης παρὰ τοὺς ἄλλους τιμητικοὺς τίτλους του ἀναγράφεται, ὅτι ἐστάλη IG V 1, 47, 4: *συνθύτ[ας] ἰς Ρόδον*. Εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τῶν

1 Συγγενῆς ἢ Syll.³ 1097 (Ἀθηνῶν): [Ο]ἱ ὄργεῶνες ἐμίσθωσαν τὸ ἱερόν το[ῦ] Ἐργέτου Διογνήτω Ἀρκεσίλου Μελιτεῖ... Ἐπιμελήσεται δὲ καὶ τῶν δένδρων τῶν ἐν τῷ ἱερῷ πεφυκότων... Ὅταν δὲ θύωσιν οἱ ὄργεῶνες τῷ ἥρωι τοῦ Βοηδρομιῶνος, παρέχειν Διόγνητον τὴν οἰκίαν, οἷ τὸ ἱερόν ἐστιν, ἀνεωλιγμένην καὶ στέγην καὶ τὸ ὀπά-

μιον καὶ κλίνας καὶ τραπέζας εἰς δύο τρίκλινα.

2 DAREMBERG-SAGLIO, V 258 b (LÉCRIVAIN)· RE IV 1462-3 (POLAND)· F. POLAND, Geschichte des griechischen Vereinswesens, 34.

3 POLAND, ἔ. ἀ. 255· RE αὐτ.

4 MAASS, Orpheus 1895, 28, σμ. 4.

Ἰοβάκων Syll.³ 1109, 134 ἢ *συνθύσια* προφανῶς ἀνήκει εἰς τὰ τιμητικὰ λειτουργήματα. Ὅμοιοι CIG 2762 (Ἀφροδισιάδος Καρίας): Ὁ δῆμος τῆς λαμπροτάτης Ἀφροδισιέων πόλεως τὸν λαμπρότατον δῆμον Ἀπολλωνιατῶν τῶν ἀπὸ Σιλβάκης συνθύσαντα ἐπὶ τῇ δεδομένῃ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος δωρεᾷ· CIG 2761· 2763 - 5· BCH, XLIV 1920, 251, ἀρ. 10, 25 κ.έ. (Πτόφου, BIZARD): πόλεις αἶδε συνέθυσαν Ἰθηβαίων ἄρχοντες οἱ ἐπὶ ταῖς θυσίαις. Θεσπιέων... Ὀρχομενίων... Λεπαδέων... Κωπαίων... Βουμελιτιέων· BCH, XIV 1890, 182, ἀρ. 19 (Πτόφου, HOLLEAUX): συνέθυσαν δὲ καὶ οἱ ἑξαποσταλέντες ὑπὸ τῶν πόλεων· FD III 2, 50, 5· BCH, XXVIII 1904, 351, ἀρ. 6, 6 κ.έ. (Ἰεροῦ Διὸς Παναμάρου Καρίας, COUSIN): ἔπεισεν τὸν σύμπαντα δῆμον εἰς τ[ὸ] τὰς θυσίας ἐπιφανεστέρας καὶ μείζονας συντελεῖν, ἐπελθὼν τε ἐπὶ τινὰς δῆμους ἔπεισε καὶ ἐκείνους συνθύειν.

Οἱ συνθύται ὡς θίασος, σύνοδος, συνιστῶντες θρησκευτικὴν ἐταιρείαν ἢ ἀδελφότητα ὡς θιασῖται ἐθυσίαζον ἀπὸ κοινοῦ εἰς τὴν θεότητα, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἢ ἀπὸ θνητῶν ἐλάμβανον τὴν ἐπωνυμίαν ὡς -σταί (Ἀριστιασταί, Ἀφροδισιασταί, Ἀθηναῖασταί, Ροδιασταί ἐπιδαμιασταί) καὶ -εἰοι (Ἡσιόδειοι, Φιλετήρειοι) συναγόμενοι εἰς τὸ θρησκευτικὸν κέντρον των, συνήθως εἰς ὠρισμένον ἀνοικτὸν χῶρον ἀφιερωμένον εἰς τὴν λατρείαν τῆς προστάτιδος θεότητος (IG VII 1785: ὄρος τᾶς γᾶς τᾶς ἰαράς τῶν συνθυτῶν· IG VII, 1790: [τὰν γᾶν [ἀ]νέθε[ικε Φιλ]έτηρο[ς]... τῆς Μ[ώ]σ[ης] κῆ τῆς συνθύτης... ἰαράν εἴμεν). Μαρτυροῦνται τοιοῦτοι συνθύται συχνότατα εἰς τὴν Βοιωτίαν ἀκμάζουσιν εἰς τὴν Τανάγραν ἀπὸ τοῦ 3ου αἰ. π. Χ. IG VII, 553: τοὶ συνθυ[ύ]τη... ἀν[έ]θη[σαν] καὶ ἐπίσης τὸν 2ον αἰ. IG VII, 689: [τοῦτ]ον ἔθα[ψαν] οἱ συνθυ[ύ]ται· τῶν συνθυτῶν αὐτῶν δὲν περιεσώθη τὸ ὄνομα. Ἐνδιαφέρων εἶναι ὁ θίασος εἰς ἐπιτύμβιον ἐπιγραφὴν ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς Τανάγρας (Βαθύ) AM, XXXI 1906, 434 (HERKENRATH): Εὐκλίδας | σῦ-τον ἔθαψαν | τὸν συνθυότη τὸ Ἀριστι|αστῆ κῆ Ἀφροδισιαστῆ | κῆ τὸν φαρατρίτη· τὸν Εὐκλίδαν ἔθαψαν ἐν πολέμῳ οἱ συνθύται, οἱ ἑταῖροι δύο¹ ἰδιαιτέρων θιάσων — παρὰ τὴν παράλειψιν τοῦ ἄρθρου πρὸ τοῦ Ἀφροδισιασταί — τιμῶντες προφανῶς τὴν Ἄρτεμιν Ἀρίστην καὶ τὴν Ἀφροδίτην καὶ μετ' αὐτῶν οἱ συμπολεμισταὶ φαρατρίτη². Εἰς τὰς Θεσπιάς εὐρέθη ὁ ὄρος τῆς ἱεράς γῆς, τοῦ θρησκευτικοῦ κέντρον τῶν Μουσῶν τῶν Ἡσιοδείων³ συνθυτῶν ὀνομασθέντων ἀπὸ τοῦ ποιητοῦ ἐκ τοῦ Ἑλικῶνος IG VII, 1785: ὄρος τᾶς | γᾶς τᾶς [ἰα]ράς τῶν σ[υ]νθυτῶν τᾶμ Μωσά[ων] τῶν Εἰσιοδείων· ἄλλοι ἐπονομάζονται Φιλετήρειοι (ἢ Φιλετηρεῖς) ἐκ τοῦ Περγαμηνοῦ βασιλέως Φιλεταίρου Α' ⁴ ἀφιερῶσαντος γᾶν, ἔκτασιν πρὸς τέλεσιν τῆς λατρείας τῶν Μουσῶν καὶ εἰς αὐτοὺς IG VII, 1788· 1789· 1790: [τὰν γᾶν] [ἀ]νέθε[ικε] | [Φιλ]έτηρος [Ἀ]ττά[λω] | [Π]εργαμῆς τῆς Μ[ώ]σ[ης] κῆ τῆς συνθύτης τοῖ(ς) | [Φ]ιλετηρεῖσσι ἰαράν | [ε]ἴμεν τὸμ πάντα χρό[ν]ον. Ὁ πρὸ πολλοῦ ἀποθανὼν Ἡσιόδος δὲν ὑπῆρξεν ὁ ἰδρυτὴς ἢ ὁ πρόεδρος⁵, ἀργηγὸς τῶν

1 O ZIEBARTH, Jahresbericht über die Fortschritte der klassischen Altertumswissenschaft, CLXXIV, 134 ἀποκρούει τὸν διαχωρισμὸν εἰς δύο διακεκμημένους θιάσους.

2 Πολεμικὸς θίασος ὡς IG VII, 2714 (Ἀκραυφίου):

φαρατρίτων... σφενδονατῶν.

3 DITTENBERGER, Syll.³ 1117, σημ. 2.

4 DITTENBERGER, αὐτ. σημ. 1.

5 POLAND ἔ. ἀ., 74: «Während nämlich die eine Gruppe der συνθύται von Thespieae sich dem grossen

ἐπωνύμων συνθυτῶν διὰ τὴν δωρεὰν τοῦ ζῶντος βασιλέως Φιλεταίου πιθανὸν νὰ ἔλαβον ὡς τιμητικὴν τὴν ἐπωνυμίαν ἐξ αὐτοῦ. Εἰς Θήβας συναντῶμεν συνθύτας τὸν 3ον αἰ. π. Χ. IG VII, 2463 = AM, XXXIII 1908, 212 (ΚΕΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ): τ[οῖ] συν[θύ]τη Ἀθαναΐαστή(;) ἀνέθιαν καὶ ἀκολουθεῖ κατάλογος 20 μελῶν.

Συμφώνως πρὸς ἐπιγραφὴν τῆς συνοικίας Πλάκας τῶν Ἀθηνῶν 104 συνθύται πρὸς τιμὴν τοῦ Διὸς Κεραιοῦ¹ καὶ Ἀνθα², θεότητος συγγενοῦς πρὸς τὸν Διώνυσον, ἴδρυσαν Γυμνάσιον³, ὅχι ἀπλοῦν χώρον ἀσκήσεων, BSA, III 1897, 106 (ANDERSON): *Συνθύται⁴ οἱ κατασκευασάντες τὸ γυμνάσιον Διὶ Κεραιῶι καὶ Ἀνθαῖ* εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν κατεσκευάσθη τὸ Γυμνάσιον «διὰ τῆς συνδρομῆς ὠρισμένων μελῶν, ἴσως, τῆς ἐταιρείας πρὸς χρῆσιν τοῦ ὄλου σώματος πρὸς τιμὴν τοῦ Διὸς Κεραιοῦ καὶ Ἀνθα, προφανῶς διότι αἱ θεότητες αὐταὶ ἐλατρεύοντο παρὰ τοῦ σωματείου. Κατεσκευάσθη, ἐννοεῖται, εἰς τὸ τέμενος τὸ ἀφιερωμένον εἰς τὴν λατρείαν αὐτῶν τῶν θεοτήτων καὶ ἀποτελοῦν τὸ θρησκευτικὸν κέντρον τῆς κοινότητος»⁵. Οἱ ἐν τῇ ἀττικῇ ἐπιγραφῇ IG III, 3841 συνθύται δὲν εἶναι βέβαιον, ἂν ἀνήκουν εἰς θίασον.

Ἐκτὸς τῆς Βοιωτίας καὶ Ἀθηνῶν ὁ θίασος τῶν, ἀρχικῶς μὴ Ροδίων, συνθυτῶν *Ροδιαστῶν*, οἷς ἡ ἐπιδαμία δέδοται καθιέρωσαν ἑορτὴν⁶ πρὸς λατρείαν τῆς Θεᾶς Ρόδου εἰς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης των διὰ τὴν δοθεῖσαν ἐπιδημίαν IG XII 1, 157: *Φιλοκράτους Ἰλιέως, ᾧ ἡ ἐπιδημία δέδοται... τετιμαμένον ὑπὸ συνθυτῶν Ροδιαστῶν ἐπιδαμιαστῶν*⁷. Καὶ εἰς ἄλλην Ροδιακὴν ἐπιγραφὴν⁸ ἀναγράφονται συνθύται.

Στ. 2 εἰς --ορον καταλήγει οὐσιαστικὸν ἢ ἐπίθετον [ἄ]μορον, μᾶλλον, θὰ συμπληρωθῇ. Ἐὰν ἦτο κατάληξις κυρίου ὀνόματος [Ἐφ]ορον, [Εὔχ]ορον, [Εὔπ]ορον, πατρωνυμικόν του θὰ εἶχε τὸν Τιμαγόραν ἀχώριστον (στ. 9) ἀπ' αὐτοῦ.

Dichter *συνθύται* τᾶμ Μωσάων οἱ Εἰσιόδαιοι benannt, so heissen andere *συνθύται* Φιλετηροῖες. Weder der längstverstorbene Dichter noch der lebende Fürst waren doch sicherlich Gründer, Reformator oder Vorsitzender des betreffenden Vereines, sondern, um beide und zugleich sich selbst zu ehren, benannte man die Vereine nach ihnen, - es ist noch sehr fraglich, wie lange - so wie man heute Ehrenmitglieder ernennt».

¹ ANDERSON, BSA, III 1897, 110. F. SOLMSEN, Rhein. Museum, LIII 1898, 158.

² POLAND, ἔ.ἀ. 213: Der offenbar erst von Böotien nach Athen gebrachte Anthas ist eine dem Dionysos verwandte Gestalt. ANDERSON, ἔ.ἀ. 110-1.

³ Κατὰ τὸν POLAND, ἔ.ἀ. 467 δὲν σαφηνίζεται, ἂν σημαίνη ἐπίσημον οἰκοδόμημα ἢ ἀπλῶς χώρον ἀσκήσεων: «Nur einmal finden wir ein Gymnasium bei einem Verein des älteren Typus: bei den böotischen Synthyten, ohne dass wir freilich angeben können, ob es sich bei dieser Gründung um ein öffentliches Gebäude oder um eine besondere Übungsstätte handelt.

⁴ O WILHELM, ÖJh., VIII 1905, 279 καὶ S.-Berichte Akademie Wien 1915, CLXXIX 13, χρονολο-

γῶν τὴν ἐπιγραφὴν τὸ 125 π. Χ., ἐπειδὴ οἱ ἀναγραφόμενοι συνθύται ἔχουν βοιωτικὰ ὀνόματα καὶ ἡ λατρεία τῶν θεοτήτων εἶναι γνωστὴ ἐκ Βοιωτίας, δέχεται - πρβ καὶ POLAND, RE ἔ.ἀ. καὶ ZIEBARTH, Aus dem griechischen Schulwesen? 72 - τὴν βοιωτικὴν προέλευσιν τῆς ἐπιγραφῆς ἢ τὴν βοιωτικὴν καταγωγὴν τῶν συνθυτῶν στηριζόμενος εἰς τὴν παρατήρησιν τοῦ ANDERSON, ἔ.ἀ. 109: «it seems probable that the original nucleus of the guild consisted, not of native Athenians, but foreigners resident in Athens; and that these foreigners were Boeotians».

⁵ ANDERSON, ἔ.ἀ. 109.

⁶ POLAND, ἔ.ἀ. 63: «zur Erinnerung an ihre Ansiedlung in Rhodos und den seit dieser Zeit datierenden Aufenthalt (*ἐπιδαμία*) ein entsprechendes Fest feierten.

⁷ FOUCART, BCH, XIII 1889, 365: Les *ἐπιδαμιασται* sont les étrangers qui avaient obtenu l' *ἐπιδημία*, ce qui explique leur reconnaissance particulière pour la déesse Ródos qui avait donné son nom au pays où ce privilège leur avait été accordé.

⁸ O HILLER v. GAERTRINGEN, AM, XXV 1900, 110 ὁρ. 108, 7 ὑποθέτει, ὅτι θὰ ἤρμοζεν ἢ συμπλήρωσις *Ροδιαστῶν ἐπιδαμιαστῶν*.

Στ. 2 Ἀρμέ[νου]· σπάνιον ὄνομα Ἀρμενος (Σκαρφεύς) FD III 1, 476 καὶ Syll.³ 483· IG VII, 216· 229.

Στ. 3 [ἀγο]ρὴν ἢ [ἄμπελ]ον καὶ ἀπὸ τούτου γιν[όμενα]· τὸ γιν[όμενα] ἐπὶ τῆς σημασίας του παραγόμενα, συγκομιζόμενα, πρβ. Syll.³ 344, 112: τὰ ἐκ τῶν προσόδων γινόμενα.

Στ. 5 τὰ ἔχνη τῶν γραμμάτων ἀροῦζουσι εἰς ΕἰΝ· ἐπιβάλλουσι τὴν συμπλήρωσιν [ἀναγράψ]ειν, ἀντὶ τοῦ συνήθους εἰς ἐπιγραφὰς ἀναγράψαι.— ἐν στύλοι ἀντὶ ἐν στύλοι.

Στ. 6 Ἐπανοκάτης· ὄνομα ἀμάρτυρον.

Στ. 8 ΕΠΕΣΙ ΤΩΤΑΙ· τὸ βον γράμμα εἶναι ἀσφαλῶς τ, τοῦ βου διακρίνεται κάθετος κεραία ἀνήκουσα εἰς ρ· ἀναγνωστέον ἐπέστρωται. Ἀναφέρεται, πιθανῶς, εἰς τὴν στρώσιν κλινῶν ἐν ταῖς θυσίαις ἢ τοῖς δείπνοις, ὡς: Syll.³ 687 (Ἀθηνῶν): ἔστρωσεν δὲ καὶ τὰς κλίνας..]ει τῶν θυσιῶν ἐπιφανῶς· IG II, 949 [ἱεροφάν]της Νουφρά[δου; -- ἀνέγραψεν] τοὺς ἐπισηφθ[έντας τὴν τε] κλίνην στρῶσαι τῷ [Πλούτωνι καὶ τὴν] τράπεζαν κοσμήσα[ι κατὰ τὴν μαντείαν] τοῦ Θε[οῦ]· Syll.³ 1022· CIA II, 305: ἐπεμελήθη[σα]ν δὲ [καὶ τῆς στρώσεως τῆς κλί]νης καὶ τῆς κ[οσμή]σεως τῆς τραπέζης· Ὀδυσ. ξ 50: ἐστόρεσεν δ' ἐπὶ δέρμα (ἐπὶ τῆς κλίνης). ΗΡΟΔ. 6, 139: Ἀθηναῖοι δὲ ἐν τῷ πρυτανίῳ κλίνην στρώσαντες ὡς εἶχον κάλλιστα καὶ τράπεζαν ἐπιπλήν ἀγαθῶν πάντων παραθέντες κλπ.

ΑΙΤΩΛΙΑΣ

ΚΑΛΛΙΟΥ

Ἐνεπίγραφος πλάξ ἐκ λευκοῦ ἀσβεστολίθου (εἰκ. 8) ὕψους 0.46 μ., πλάτους 0.36 μ., πάχους 0.17 μ., ὕψ. γραμμ. 0.018 – 0.02 μ., τοῦ βου π. Χ. αἰ. Εὐρέθη πιθανῶς εἰς θέσιν Μάρμαρα ἐντὸς τοῦ φρουρίου τοῦ Καλλίου παρὰ τὸ Βελοῦχι–Λιδωρικίου καὶ ἔχει ἐντοιχισθῆ εἰς τὴν οἰκίαν Σπ. Τριανταφύλλου. Ἡ ἐπιγραφὴ εἶναι γεγραμμένη στοιχηδόν.

Ἐν τὸ ἱερὸν
μὴ παρίμεν.
Εἰ δὲ τίς κα
παρέρπη, ζα
μία τέτορες
στατῆρες.

Εἰκ. 8. Ἱερὸς νόμος ἐκ Καλλίου.

Παρίμεν δωρικός τύπος IG IX 1, 129 (Ἐλατείας) καὶ Sitzungsberichte der Berliner Akademie der Wissenschaften 1927, 170 (Κυρήνης), *παρίμεναι*, ἄττ. *παριέναι*.

εἰ κά (ἰων. *κέ*, ἄττ. *ἄν*), ἀντὶ *ἔάν*, μεθ' ὑποτακτικῆς, ὡς *εἰ δέ κα παρβάλληται* (ἱερὸς νόμος ἐξ Ἀχαΐας ΑΕ 1908, 101).

Ζαμία, τέτορες δωρικοὶ τύποι, ἄττικοὶ *ζημία*, *τέσσαρες*.

Ἐν χρήσει ὁ αἰγινήτικὸς σταθμητικὸς κανὼν, *στατήρες*.

Δὲν εἶναι γνωστὸν τὸ ἱερὸν ὑποθέτω ὅμως, ὅτι δὲν εἶναι γενικὴ ἢ ἀπαγόρευσις τῆς εἰσόδου εἰς αὐτό, ἀλλ' ὅτι ἀφορᾷ αὕτη μόνον τοὺς ἀμύητους ἐπὶ ποινῇ τεσσάρων στατήρων, ὅπως εἰς τὸν ἱερὸν νόμον Δάματρος, Μεγάλων Θεῶν, Ἀπόλλωνος Καρνείου, Ἄγνας ἐξ Ἀνδανίας Μεσσηνίας IG V 1, 1390, 36 (ΖΙΕΗΕΝ, *Leges Sacrae* II 1, 58) τοῦ 1ου π. Χ. αἰ.: *μηδὲ παρερπέτω οὐδεὶς ἀμύητος εἰς τὸν τόπον, ὃν κα περιστεμματώσωντι*. Ὁ ἱερὸς νόμος τῆς Δεσποίνης ἐν Λυκοσοῦρα ὀρίζει τὸν ἱματισμὸν ἐν ἑορταῖς IG V 2, 514, 2-11 (ΖΙΕΗΕΝ II 1, 63): *μη̄ ἐξέσω | παρόρηνη ἔχοντας ἐν τὸ ἱερὸν τᾶς | Δεσποίνας μη̄ χρ[υ]σία ὅσα μη̄ ἰν ἀνάθεμα... μηδὲ μύεσθαι κύνεσαν μηδὲ θηλαζομέναν*. Ὁ ἱερὸς νόμος ἐξ Ἀστυπалаίας ἐμποδίζει τοὺς μη̄ ἄγνοὺς νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὸ ἱερὸν, ἀλλ' ἄνευ ποινῆς ΖΙΕΗΕΝ II 1, 123: *ἐς τὸ ἱερὸν μη̄ ἐσέρπεν, ὅστις μη̄ ἄγνός ἐστι ἢ τελεῖ ἢ αὐτῶι ἐν νῶι ἐσσεῖται*.

Φ Ω Κ Ι Δ Ο Σ

ΚΙΡΡΑΣ

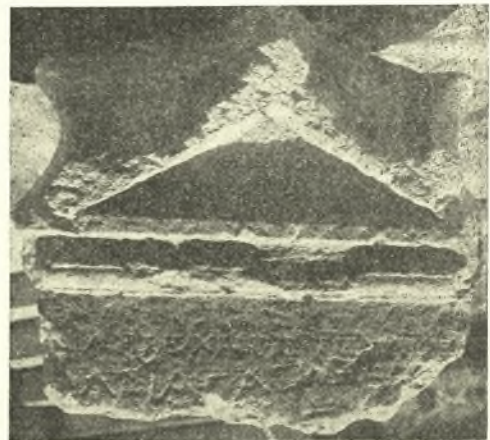
Στήλη ἐπιτύμβιος ἐκ τεφροῦ ἀσβεστολίθου (πλάτους 0.41 μ., ὕψους μεγίστου 0.40 μ., πάχους μεγίστου 0.17 μ.) ἀπολήγουσα ἄνω εἰς ἀετωμάτιον ἀνάγλυπτον κάτωθεν ἔλλιπής. Συνεκολλήθη ἐκ δύο τεμαχίων (εἰκ. 9). Εὔρεθεισα εἰς τὴν παρὰ τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον οἰκίαν τοῦ Ἰωάν. Ἀθ. Κούκιου μετεφέρθη εἰς τὸ Μ. Δελφῶν (ἀρ. Εὔρετ. 7513).

Ἐπ' αὐτῆς εἶναι χαραγμένοι αἱ ἐπιγραφαί:

Δάμει χρησσιῆ χαῖρε (ὕψ. γραμμῶν ± 0.015 μ., τῶν ἀρχῶν τοῦ 2ου π. Χ. αἰῶνος).

Ὀλβία Πασιμέν[ους] (λοξῶς, ὕψ. γραμμῶν ± 0.022 μ., τοῦ 2ου μ. Χ. αἰ.: σίγμα ὀρθογώνιον).

Τὰ ὀνόματα ἄγνωστα ἄλλοθεν. Τὸ ὄνομα *Πασιμένης* σπάνιον πρβ. IG I², 370.

Εἰκ. 9. Ἐπιτύμβιος ἐπιγραφή ἐκ Κίρρας.

ΑΝΤΙΚΥΡΑΣ

Πλάξ ἐκ κροκαλοπαγοῦς ἀσβεστολίθου (ὑψ. 1 μ., πλάτ. 0.64 μ., πάχ. 0.33 μ., ὕψ. γραμμ. 0.04-0.05 μ.) ἀποκεκρουμένη κατὰ τὴν ἄνω δεξιὰ γωνίαν (εἰκ. 10). Ἐπὶ τῆς ἄνω στενῆς πλευρᾶς φέρει ὁπᾶς πειοειδῶν συνδέσμων μετ' αὐλάκων μολυβδοχοΐας καὶ ἐπὶ τῆς κάτω τόρμους γόμφων. Εὐρέθη κατὰ τὴν θέσιν Παλάτια ἐν Ἀντικύρᾳ τὸ 1950 ἐντετειχεισμένη εἰς ἀσβεστόκτιστον οἰκοδόμημα. Μετεφέρθη εἰς τὸ Μ. Δελφῶν (ἀρ. Εὐρετ. 7520).

- [Αὐτο]κράτορα Καί
 [σαρ]α Γ(άιον) Ἰούλιον
 [Οὐ]ῆρον Μαξ[ι]
 [μί]νον εὖσε
 5 βῆ, ἐδτυχῆ,
 σεβαστὸν Ἄν
 τικυρέων ἡ
 Βουλὴ καὶ ὁ δῆ
 μος ἐπὶ τῆς
 10 ἀρχῆς Αὐρ(ηλίου) Ἄδρι
 α τὸ δεύτερον
 τετραετηρι
 κοῦ ὑπὸ ἐπιμε
 λητᾶς Αὐρ. Μέλισον
 15 καὶ Σωτῆραν.

Εἰκ. 10. Τιμητικὴ ἐπιγραφή τοῦ Γ. Ἰουλίου Βήρου Μαξιμίνου ἐξ Ἀντικύρας (φωτογραφία ἐξ ἐκτύπου).

Αἱ ἐπιγραφαὶ πρὸς τιμὴν τοῦ Imp. Caesar C. Iulius¹ Verus Maximinus (235-238 μ. X.) εἶναι ἐλάχισται² ἴσως εἰς τοῦτο συνετέλεσεν ἡ βραχύβιος αὐτοκρατορία του. Ἡ ἐπιγραφή πρέπει νὰ χρονολογηθῆ πρὸ τῆς κτήσεως τῶν τίτλων Germanicus maximus 236 μ. X., Sarmaticus maximus 236 ἢ 237 μ. X., Dacicus maximus. Ἐχαράχθη ἀμέσως μετὰ τὴν ἀνάρρησίν του 235 μ. X. Ἡ χάραξις τῆς τιμητικῆς ἐπιγραφῆς ἴσως ὑπηγορεύθη ἐκ λόγων εὐχαριστίας δι' ἰδιαιτέραν τιμὰ

1 RE X 852-868 (HOHL).

2 BCH, XXV 1901, 276 (Τεγέας, MENDEL).

εὐνοϊαν τοῦ αὐτοκράτορος πρὸς τοὺς Ἀντικυρεῖς. Ἡ Ἀντίκυρα¹ εἰς τὸ τέλος τοῦ 3ου Ἰεροῦ πολέμου (346 π. Χ.) κατεστράφη (ΠΑΥΣ. Χ 36, 5 κέ.) καὶ μετὰ τὴν ἀνοικοδόμησίν της κατὰ τοὺς ἀγῶνας μεταξὺ Μακεδόνων, Αἰτωλῶν καὶ Ρωμαίων ἐκυριεύθη δις, πρῶτον διὰ τοῦ Τ. Quinctius Flaminius 196 π. Χ. καὶ δευτέρον διὰ τοῦ Α. Hostilius Mancinus τὸ 170 π. Χ. (LIV. XXXII 18· ΠΑΥΣ. VII 7, 9· Χ 36, 6), γνωστοῦ ὡς Ὀτιλίου.

Ὁ *Ἀὐρ(ήλιος) Ἀδρίας* (στ. 10) εἶναι ἄγνωστος ἄλλοθεν.

Τὸ ὄνομα τοῦ γένους (οἰκογενειακόν) *nomen gentile*² εἰς τὸν πληθυντικὸν βραχυγραφούμενον *Ἀὐρρ.* = *Ἀὐρηλίους* (στ. 14) προτάσσεται τοῦ προωνυμίου ὀνόματος *praenomen* τῶν ἀδελφῶν *Μελίσσου* καὶ *Σωτήρος* (στ. 14/15) ὡς BCH, XIV 1890, 371 (Παναμάρων Καρίας, FOUCAULT): *Ἀὐρρ. (Ἀὐρηλίον) Εὐχαρίστου, Μελίτιου, Εὐτύχους, Δαμύλα, Εὐτνχίου τῶν ἀδελφῶν κόμη*. BCH, XVI 1892, 421 (Ροῖα παρὰ τὰ Κόμανα τῆς Πισιδίας, V. BÉRARD): *τοὺς δὲ ἀνδριάντας ἀνέστησαν Ἀὐρ(ήλιοι) Δονγεῖνος καὶ Ἀρτεμῆς καὶ Ἐρμαῖος οἱ υἱοὶ αὐτῶν* παραδείγματα ἐκ λατινικῶν ἐπιγραφῶν ΑΕ 1950-51, 60 (ΠΕΤΣΑΣ).

Οἱ *ἐπιμεληταὶ*³ ἦσαν αἰρετὸν ἀξίωμα, ἄμισθον· εἰς αὐτοὺς ἀνετίθετο ἡ ἐπιστασία ὠρισμένου ἔργου· εἶχον, φαίνεται, καὶ ὑπόλογον οἰκονομικὴν διαχείρισιν. Ἡ θητεία τῶν ἔληγεν ἅμα τῇ ἀποπερατώσει τοῦ ἔργου CIA VI, 1211: *ἐπιμελητῆς τῆς ἐπισκευῆς τοῦ ἀγάλματος*. Inscr. Délos 1040, 24-28: *τὸ δὲ ἀνάλωμα τὸ εἰς τὴν στήλην καὶ τὴν ἀναγραφήν δοῦναι τῶι αἰρεθέντι ἐπιμελητῇ ἀπὸ τοῦ περιούνοτος ἀργυρίου τῶι συνεδρῶι. Εἰρέθη ἐπιμελητῆς Τεισίας Μυκόνιος*. Inscr. Délos 1497 bis b, 25-28: *χειροτονῆσαι δὲ τὸν δῆμον ἤδη τρεῖς ἄνδρας ἐξ Ἀθηναίων ἀπάντων, οἵτινες ἐπιμελήσονται τῆς κατασκευῆς καὶ τῆς ἀναθέσεως τῶν εἰκότων*. BCH, XXXVI 1912, 386, 1 κ.έ. (Τεγέας, ΡΩΜΑΙΟΣ): *ἡ πόλις ἐκ τῶν ἰδίων τοὺς κείους ἀνέστησεν ἐπιμεληθέντων τῶν ἀρχόντων*. CAGNAT, Inscriptioes Graecae ad res Romanas pertinentes III 1009 (παρὰ τὴν Λαοδικίαν τῆς Συρίας): *τὸ ἐλαιοτρόπιον ἐκ τῶν τῶν Θεῶν προσόδων διὰ... ἐπιμελητῶν* αὐτ. 1096 (Συρίας): *τὸν περίβολον τοῦ ναοῦ οἱ αὐτοὶ ἐπιμεληταὶ ἀγνώως καὶ εὐσεβῶς ἐκ τῶν ἱερατικῶν προσόδων ἐποίησαν*.

ΑΜΒΡΥΣΣΟΥ;

1

Στήλη ἐκ κυανωποῦ μαρμάρου (πλάτους μεγίστου 0.36 μ., ὕψους μεγ. 0.325 μ., πάχους 0.14 μ.) ἑλλιπῆς ἄνω καὶ κάτω (εἰκ. 11). Μετεφέρθη τὸ 1951 εἰς Δελφούς (ἀριθ. Εὐρετ. 7236) ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς εἰς θέσιν Βερβὰ παρὰ τὴν διασταύρωσιν πρὸς Δίστομον τῆς ἐθνικῆς ὁδοῦ Λεβαδείας-Ἀραχώβης. Ὑπὸ τὸ ἀνά-

1 RE I 2427-8 (HIRSCHFELD).

2 CAGNAT, *ÉL.*³ 51-52. Κατὰ τὴν τυπικὴν σειρὰν τῶν ρωμαϊκῶν ὀνομάτων προηγεῖτο τὸ *praenomen* βραχυγραφούμενον συνήθως ἀκολουθεῖ πλήρες κατὰ κανόνα τὸ *nomen gentile*, εἶτα τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς ἐν βραχυγραφίᾳ κατὰ γενικὴν μετὰ τοῦ (filius), ἔπε-

ταὶ τὸ ὄνομα τῆς φυλῆς συνήθως βραχυγραφούμενον καὶ ἀκολουθοῦν ἀκέραια τὰ *cognomina*.

3 Ἀνάλογον *operi praefuit* CIL IX, 2197· 5576 πρβλ. DAREMBERG - SAGLIO III 2043 a. RE IV 1802 (KORNEMANN) *Curatores operum publicorum*.

γλυφον ὀριζόντιον γείσον ἀναγινώσκεται ἢ ἐπιγραφή (2ου π. Χ. αἰῶνος).

Μνασίππα

Κάτωθεν δύο ἀνάγλυφοι διπλοῖ ρόδακες.

Εἰκ. 11. Ἐπιτύμβιος στήλη ἐξ Ἀμβρούσου (;).

2

Λιθόπλινθος (;) ἐξ ἀσβεστολίθου (πλάτους μεγίστου 0.42 μ., ὕψους 0.182 μ. πάχους 0.186 μ.) ἑλλiptῆς ἀριστερά (εἰκ. 12) εὐρεθεῖσα, ὅπου ἢ ἀνωτέρω, μετεφέρθη εἰς Δελφούς (ἀρ. Εὐρετ. 7241). Γράμματα ἀνίσου ὕψους (0.03 μ. – 0.032 μ.) τοῦ 2ου π. Χ. – 1ου μ. Χ. αἰ.

[Κλε;]άνθει ἢ [Ἐπί Κλε;]άνθει

Εἰκ. 12. Ἐπιτύμβιος ἐπιγραφή ἐξ Ἀμβρούσου (;).

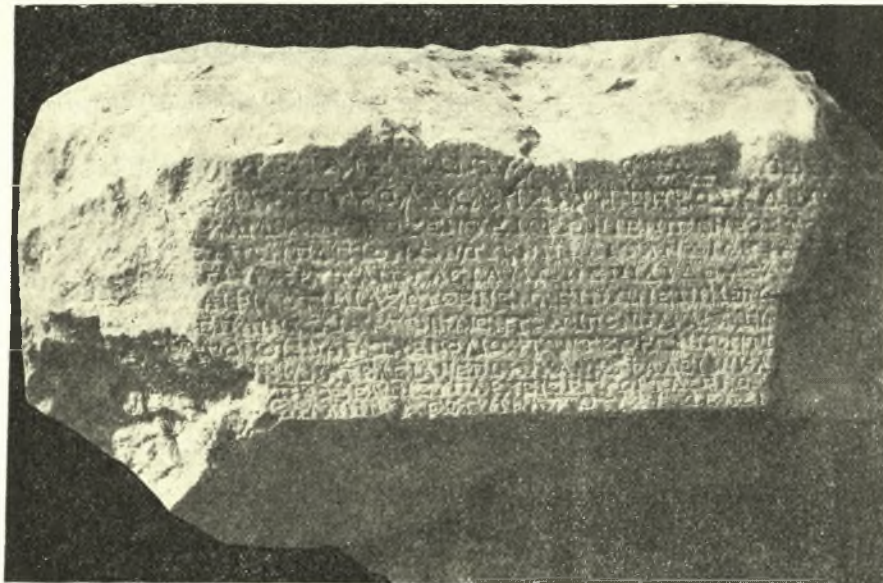
Τὰ ἐπιτύμβια ὀνόματα χαράσσονται ἐνίοτε κατὰ δοτικὴν IG II 3841: Ἀρ-
μν[ή]στει μαμμία Ποθεινῆ· IG XII 5, 688 (Σύρου): Μέριον τῆι μητρὶ· CIG 1806,
(Ἀμβρακίας): Πουβλίωι Ἀριστίωνος· WILHELM, Beiträge ἀρ. 57 (Δύμης Κάτω
Ἀχαΐας): Χρυσογόνωι | ἀ μάτηρ χαίρειν· BCH, XXVIII 1904, 197, ἀρ. 17 (Δο-
ρυλαίου Φρυγίας, ARMANET): Ἀκυλλ[ί]α | Ἀκύλλαι νίωι ἀώρωι· BCH, XLVII
1923, 95, ἀρ. 36 (Καβάλας, SALAC): Ἀμύνται Τήρου | καὶ Πύρρω | τῶ ἀδελφῶ· αὐτ.
σ. 169, ἀρ. 7 (Δίου Πιερίας, Plassart): Ἀφροδείτωι. Ἐπίσης κατὰ δοτικὴν μετὰ
τῆς προθέσεως ἐπί· IG VII, 2153· 2154 (Θεσπιῶν): Ἐπί Σωταίρω ἤρωι· 2155· 2157·
2158· 2160· 6· 2170· BCH, XXVIII 1904, 407, ἀρ. 2 (Μ. Χαλκίδος, JARDÉ): Ἐπί
Φηλικίωι· BCH, ἔ.ἀ. 432, ἀρ. 3. 9. 10 (Βοιωτίας, BIZARD)· IG IX 1, 28· 29· 30
(Ἀμβρούσου): Ἐπί Μένωνι.

ΤΕΙΘΡΩΝΙΟΥ

1

Βάσις ἐκ τεφροῦ μαρμάρου (μήκους μεγίστου 0.56 μ., ὕψους μεγίστου 0.28 μ., πάχους μεγ. 0.45 μ.) λοξότιμος ὡς ἐπίκρανον παραστάδος σώζουσα ἐπὶ τῆς ἀποκεκρουμένης ἄνω ἐπιφανείας ἴχνη τόρμου (μήκ. 0.23 μ., πλάτ. 0.07 μ.) γομφώσεως τοῦ δεξιοῦ ποδὸς χαλκοῦ ἀγάλματος (εἰκ. 13). Ἡ ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς ἀποκεκρουμένης ἀριστερά, ἄνω καὶ δεξιά, βάσεως ἐπιγραφή (μήκ. 0.40 μ., ὕψ. 0.18 μ., ὕψ. γραμμάτων ± 0.007 μ., διάστιχον 5-6 χιλ.) περιέχει ἄνω μὲν τὸ τέλος ἑνὸς ψηφίσματος προξενίας (ὕψ. γραμμ. 0.011 μ.), ἐν συνεχείᾳ δὲ ἄλλο ψήφισμα προξενίας· ἐπὶ τῆς ἔδρας τετράγωνος τόρμος γόμφου. Γράμματα μετ' ἀκρεμόνων· τὸ Α ἔχει εὐθεΐαν τὴν ἐγκαρσίαν γραμμὴν. Εὐρίσκεται εἰς Παλιόκαστρο Ἀμφικλείας, τὸ ἀρχαῖον Τειθρώνιον.

- α — — — εὐ]εργέταις πάντα ἔγγνοι τὰς [πρ]οξενίας — — — —
 — — — —]στράτου, Πολυκλῆς Σωγένης, Κλέω[-ν; -νυμος; — — — — —
- β [Ἄγαθῶν τύ]χαι. Ἄρχοντος ἐν Τειθρωνίῳ Ἐπιγένης το[ῦ — — — — —
 [ψηφισμα]μένων πλειόνων τῶν πολιτῶν, διότι Α[ὄνομα + πατρώνυμον + ἔθνηκον ἀνήρ]
- 5 [ἀγαθὸς ὅ]πάρχει τῇ πόλει ἀμῶν ἐπιδιδούς αὐ[τοσαυτὸν ἐν πᾶν τὸ συμφέρον,]
 [σπουδᾶς κ]αὶ φιλοτιμίας οὐθὲν ἐνλείπων, ἐπιμένω[ν ἐπὶ ταῦτα δεδόχθαι τῇ]
 [πόλει ἀμῶν] ἐπαινεῖσαι αὐτὸν καὶ ἐν τὸ λοιπὸν παρακαλεῖν [τὸν αὐτὸν τρόπον
 ἀγαθὸν γίνεσθαι καὶ εἶμεν (δεδοσθαι, ὑπάρχειν)]
 [αὐτῶι καὶ ἐκ]γόνοις παρὰ τὰς πόλιος τῶν Τειθρωνίων τε[μῆς ἔνεκεν προξενίαν,
 προε]
 [δρίαν, προ]δικίαν, ἀτέλειαν, ἐπινομίαν, ἀσφάλειαν κα[ὶ τᾶλλα πάντα ὅσα καὶ τ]
 10 [οἷς ἄλλοι]ς προξένοις ὑπάρχει. Ἐγγνοι τὰς προξ[ενίας — — — — —
 — — — — — Κάλιππος Θεομνάστου, Ἀριστέας Μ[— — — — — — — — — — —

Εἰκ. 13. Ψηφίσματα προξενίας ἐκ Τειθρωνος.

Οἱ ἐγγυηταὶ τῆς πρώτης προξενίας — —] στρατοῦ, Πολυκλῆς Σωγένης, Κλέω [-ν; ἄγνωστοι ἄλλοθεν.

Προτιμῶ τὴν σύμφωνον πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς ἐπιγραφῆς συμπλήρωσιν τῆς μετοχῆς [ψηφισα]μένων (στίχ. 3) ἐπὶ τῆς σημασίας ἐπικυρῶ πρότασιν διὰ τῆς ψήφου, ἀποφασίζω διὰ τῆς πλειονότητος τῶν ψήφων ὡς IG IX 2, 1230, 13 (Φαλάννης): ψηφισαμένης [εἰς τῆς πόλεως... δεδόχθαι· πρβλ. IG IX 2, 517, 9 (Λαρίσης)· IG VII, 2519 (Θηβῶν): ψηφισαμένο[ν τοῦ] δήμο[ν]· πρβλ. FD III 2, 47, 4· 50, 3· BCH, XIII 1889, 257, 20· FD III 3, 214: ἐφ' οἷς ὁ δῆμος.... ἐψηφίσατο πολίτας τε εἶναι τοὺς Αἰτ[ωλοὺς] δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ. Ὀλιγώτερον ἱκανοποιητικὴ εἶναι καὶ ἡ συμπλήρωσις: γνώμην ἀποφραγαμένων BCH, V 1881, 108, ἀρ. 11 A, 2 (Μυλάσων).

Δὲν εὐρίσκω ὀρθὴν τὴν συμπλήρωσιν [ἐπιψηφισα]μένων, διότι τὸ ἐπιψηφίζω, -ομαι σημαίνει λαμβάνω τὴν γνώμην τῶν ψηφοφόρων περὶ τινος ζητήματος, θέτω εἰς ψηφοφορίαν ὡς IG XII 7, 396, 2-8 (Αἰγιάλης Ἀμοργοῦ): ἔδοξεν ἄρχουσι, βουλῇ, δήμῳ ἰσηγησαμένου τὸ ψήφισμα A. ἐπιψηφισαμένου B· πρβλ. Syll³. 867, 27 (Ἐφέσου)· BCH, IX 1885, 125, 6.

Τὴν συμπλήρωσιν [προβεβουλευμ]ένων κρίνω ἀπορριπτέαν, διότι τὸ προβουλεύομαι ἔχει τὴν σημασίαν προκαταρκτικῶς, ἐκ τῶν προτέρων ἀποφασίζω (βουλή), προαποφασίζω, προτείνω ψήφισμα, ὑποβάλλω πρότασιν, συνηγορῶ IG VII, 2713, 29 (Ἀκραϊφίας): εἶπεν· προβεβουλευμένον ἑαυτῷ εἶναι πρὸς τε τὴν βουλήν καὶ τὸν δῆμον, ἐπ(ε)ιδῆ...· πρβλ. IG VII, 1728· 1730 (Θεσπιῶν)· 2848· 2849 (Ἀλιάρτου)· IG VII 15, 1 (Μεγάρων)· IG II², 112, 16, Syll³. 700, 2 (Λητῆς): Ληταίων οἱ πολιτάρχαι προβουλευσαμένων τῶν βουλευτῶν εἶπαν· ἐπεὶ....· διὸ δεδόχθαι.

Τὸ εἰσηγοῦμαι σημαίνει εἰσάγω εἰς ψηφοφορίαν ἢ συμπλήρωσις [εἰσηγησα]μένων δὲν εἶναι ἱκανοποιητικὴ.

Στ. 4 πλειόνων τῶν πολιτῶν· ἐγράφη διὰ τὴν ἐκφράση τὴν κατὰ πλειοψηφίαν ληφθεῖσαν, τὴν ἔννομον ἀπόφασιν τῆς πόλεως τῶν Τειθρωνίων, ὡς SCHLIEMANN, Trojanische Altertümer σ. 13 (Ἰλίου): Ὁ δεῖνα εἶπεν· ἐπειδὴ πλείονες τῶν πολιτῶν ἐπελθόντες ἐπὶ τὴν βουλήν φασιν Χαιρέαν ἔννονον τε εἶναι κτλ. δεδόχθαι· IG IX 2, 1229, 6-7 (Φαλάννης Περραιβῶν): ἔδοξε ἀγο[ρᾶ...]οὶ πλείονες τοῦν πολιτῶν· FD III 1, 487, 9-10: καὶ νῦν δὲ εὐφραμήθη] ὑπὸ πλειόνων τῶν ἀμ[ετέρων πολιτῶν].

Στ. 5· ἐπιδιδούς ἀν[τοσαυτὸν ἐν πᾶν τὸ συμφέρον]· προτιμητέα ἢ συμπλήρωσις γνωστὴ καὶ ἐξ ἄλλων ἐπιγραφῶν τοῦ Τειθρωνος IG IX 1, 222 καὶ 223: ἀπροφασίστως ἐπιδιδούς αὐτοσαυτὸν ἐν πᾶν τὸ συμφέρον· χωρὶς ν' ἀπορρίπτονται καὶ αἱ συμπληρώσεις FD III 2, 249, 5: [ἐπιδιδούς αὐτ]οσαυτὸν ἀπροφ[ασίστως]· IG IX 2, 5b, 7 (Υπάτης): ἐπιδιδούς αὐτοσαυτὸν προθύμως· ἔ.ἀ. 11, 30 (Υπάτης): [ἐπιδιδούς] [ἑαυτὸν] εἰς τὰ παρακ[αλούμενα] ἀπροφασίστως· IG IX 1, 103, 3-4 (Ἐλατείας): [ἐπιδιδούς] [ἑαυτὸν] ἐν τὰ παρακαλ[ε]ίμενα· BCH, XLIX 1925, 90, ἀρ. 19, 7 (Δελφῶν, P. DE LA-COSTE-MESSELIÈRE): ἐπέδωκεν [αὐτ]οσαυτὸν προθύμως ἐν τὰ παρακαλείμενα· Inscr. Délos 1517, 13: ἀκολούθως δὲ τοῖς πεπραγμένοις | ἀπροφασίστως ἑαυτὸν ἐπιδιδούς...

Στ. 6 σπουδᾶς καὶ φιλοτιμίας οὐδὲν ἐνλείπων· ὡς FD III 2, 89· 3, 143· 4, 44· 45· 56. — ἐπιμένω[ν ἐπὶ ταῦτα]· κατὰ τὸ FD III 2, 89, 7: καὶ ὅσον χρόνον ἀξίωσαν αὐτὸν τοὶ κα(θ)εσταμένοι ὑπὸ τᾶς πόλιος, ἐπὶ ταῦτα ποτέμεινε.

Στ. 7 καὶ ἐν τὸ λοιπὸν παρακαλεῖν [τὸν αὐτὸν τρόπον ἀγαθὸν γίνεσθαι]· ἡ συμπλήρωσις ὡς ἡ IG IX 1, 222, 15 (Τεΐθρωνος). Δυνατὸν νὰ συμπληρωθῆ καὶ κατὰ τὴν FD III 2, 89, 9-10: παρακαλεῖν δὲ αὐτὸν καὶ ἐν τὸ λοιπὸν διαφυ[λά]-ξιν τὰν αὐτὰν προαίρειν· FD III 3, 383, 18: παρακαλεῖν δὲ αὐτὸν κα[ὶ ἐν τὸ] λο[ιπὸν] δια[φυλάσσειν τὴν εὐ]νοίαν τὰμ ποτὶ Δελφοὺς καθὼς ἀρμόζον ἐστί· FD III 1, 480, 24-25: παρακα[λοῦ]σιν αὐτὸν τὴν [αὐ]τὴν διαφυλάσσειν πρὸς πάντας τοὺς Ἑλληνας εὐνοίαν.—εἴμεν κλπ. ὡς FD III 3, 119· ἔξ ἴσου δυνατὴ ἡ συμπλήρωσις: ὑπάρχειν αὐτῷ καὶ τοῖς ἐγγόνις παρὰ τᾶς πόλιος ὡς FD III 1, 227· 228· 318· 2, 33· 46· 55· 3, 118· 125· 126· 143· 147· 4, 44· 49· ἐπίσης δεδόσθαι αὐτῷ καὶ ἐγγόνις παρὰ τᾶς πόλιος ὡς FD III 2, 67· 3, 124· 142· 4, 24· IG IX 2, 11· 63.

Εἰς τὸ Τε(ι)θρώνιον¹ (Τιθρώνιον ΠΑΥΣ. X 33, 12· Τεθρώνιον ΗΡΟΔ. VIII 33· Τεΐθρων, -ωνος GDI 1983· IG IX I² 1, 51, 2· F. FLACELIÈRE, Les Aitoliens à Delphes, App. II 13b)· ἐντὸς τοῦ τείχους περισυνελέγησαν μυκηναϊκὰ ὄστρακα ἐπιπολῆς. Κατωκεῖτο καὶ τοὺς ἀρχαϊκοὺς χρόνους, ὡς μαρτυρεῖ ἐπιτύμβιον τοῦ βου αἰ. εὐρεθὲν παρὰ τοῦ KLAFFENBACH² κατὰ τὸν ΗΡΟΔΟΤΟΝ VIII 33 κατεστράφη ὑπὸ τῶν Περσῶν. Οἱ Τεΐθρώνιοι συνεισέφερον εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Δελφοῖς FD III 5, 4 III, 50. Κατεστράφη ἐκ νέου τὸ 346 π. X. μετὰ τὴν ἀτυχή διὰ τοὺς Φωκεῖς ἔκβασιν τοῦ 3ου Ἰεροῦ πολέμου, ἀλλ' ἀνωκοδομήθη ἐκ νέου καὶ περὶ τὸ 325 π. X. οἱ Τεΐθρώνιοι καταβάλλουν μνᾶς... ὡς δόσιν τῶν ἱερῶν χρημάτων, τῶν ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ πολεμικῶν ἐπανορθώσεων FD III 5, 80, 7. Τὰς ἀρχὰς τοῦ 3ου αἰ. συνεδέθη διὰ συμμαχίας μετὰ τῶν Αἰτωλῶν IG IX I² 1, 170.

Τὸ 263/2 π. X. ὑπήχθη ὑπὸ τὴν Αἰτωλικὴν κυριαρχίαν³. Μεταξὺ τοῦ φθινοπώρου τοῦ 260 π. X. καὶ τοῦ φθινοπώρου τοῦ 258 π. X. τὸ ἀργότερον οἱ Αἰτωλοὶ⁴ συγκεντρώνουν τὴν ἀπόλυτον πλειοψηφίαν ἐξ 9 ἱερομνημόνων εἰς τὴν Ἀμφικτιονίαν διὰ τῆς ἀπορροφήσεως τῶν δύο ἱερομνημόνων τῶν Φωκέων.

Ἐπὶ ἄρχοντος Καλλικλέους I⁵ (Syll.³ 422) μεταξὺ 263/2 καὶ 257/6 π. X. οἱ Φωκεῖς ἀπηλλάγησαν⁶ τῆς αἰτωλικῆς ἐξαρτήσεως καὶ στέλλουν ἱερομνημόνά των εἰς Ἀμφικτυονίας.

Τὸ Τιθρώνιον καὶ μετὰ τὸ 256 π. X. ἀνῆκεν εἰς τὴν Δωρίδα κατὰ τὸν LIV. XXVIII 7, 13: *Tithronion et Drymaea Doridis parva et ignobilia oppida* (207

¹ RE VI 1524 (SCHÖBER).

² SPAW 1935, 702· FRIEDLÄNDER, Epigr. 86.

³ KLAFFENBACH, IG IX I² 1, XVIII, 74.

⁴ R. FLACELIÈRE, Les Aitoliens à Delphes 199· 208 κέ· App. I 17· 18· 19· BCH, LII 1928, 259· 275 καὶ 281.

⁵ Chron. delph. G 20· FLACELIÈRE, BCH, LII

1928, 197· 221.

⁶ BELOCH, Gr. G. IV 2, 402-403: ἡ ἀξίησις τῶν ψήφων τῶν Αἰτωλῶν εἰς 9 ἐγένετο εἰς βάρος τῶν Φωκέων KLAFFENBACH, ἔ. ἀ. XVIII, 79· FLACELIÈRE, Les Aitoliens, 199· App. I 24-29: ἀπὸ τοῦ 258 ἴσως καὶ ἀσφαλῶς ἀπὸ τοῦ 244 μέχρι τοῦ 237 περίπου οἱ Φωκεῖς ἀντιπροσωπεύοντο διὰ μιᾶς ψήφου.

π. Χ.) καὶ ἐξηκολούθησε νὰ τελεῖ ὑπὸ τὴν αἰτωλικὴν¹ κυριαρχίαν.

Μετὰ τὸν Συμμαχικὸν πόλεμον 220-217 π. Χ. τοῦ Μακεδόνοσ Φιλίππου τοῦ Ε' καὶ τῶν συμμάχων του πρὸς τοὺς Αἰτωλοὺς κατελήφθη τὸ 207 π. Χ. παρ' αὐτοῦ. Κατὰ τὴν συναφθεῖσαν εἰρήνην τὸ 206 π. Χ. οἱ Αἰτωλοὶ² ἀπώλεσαν τὸ Τιθρώνιον.

Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆσ περιόδου μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν των ἀπὸ τοὺς Αἰτωλοὺς ἀνήκει φαίνεται καὶ ἡ ἐπιγραφή.

2

Λιθοπλινθος ἐξ ἀσβεστολίθου (εἰκ. 14) ὕψ. 1.12 μ. πλάτ. 0.59 μ., πάχ. 0.55 μ., ἐνεπίγραφος ἐπιφάνεια ὕψ. 0.45 μ., πλάτ. 0.59 μ., ὕψ. γραμμ. 0.025 μ., διάστιχον 0.015 μ. Εὐρίσκειται εἰς θέσιν Παλιόκαστρο Ἀμφικλείας, τὸ ἀρχαῖον Τιθρώνιον. Τὸ ὠμέγα ἔχει τὴν μορφήν ἀναστρόφου μῦ. Ἀξιοσημείωτος ἢ σύγχρονος χρῆσις συνήθους σῖγμα ζ καὶ ὀρθογωνίου ζ.

Αὐτοκράτορα Καίσαρα

Δούμιον Σεπτίμιον

Σευῆρον Περίνακα, σεβαστ[ὸν]

Ἀραβικόν, Ἀδιαβηνικόν εὐσεβῆ,

5 εὐτυχῆ, μέγιστον ἢ πόλις

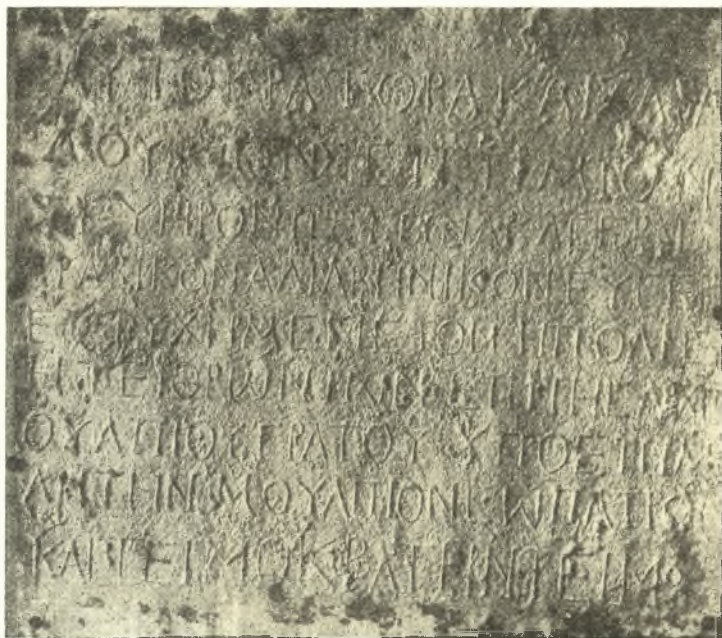
ἢ Τειθρωνίων ἐπὶ τῆσ ἀρχῆσ

Μ(ἄρκου) Οὐλλπίου Γράτου ὑπὸ ἐπιμε

λητῆν Μ(ἄρκου) Οὐλλπίου Σώπατρον

καὶ Τειμοκράτην Τειμο

10 κράτους.

Εἰκ. 14. Τμητικὴ ἐπιγραφή τοῦ Λ. Σεπτημίου Σεβήρου ἐκ Τειθρωνίου (φωτογραφία ἐξ ἐκτύπου).

Δὲν παρατίθεται ἡ πλήρης τιτλοφορία τοῦ Imp. Caesar L(ucius) Septemius Severus³ Pertinax Aug. (14 Ἀπριλίου 193 - 4 Φεβρουαρίου 211 μ. Χ.). Παραλεί-

1 BELOCH, Gr. G. IV 2, 402· KLAFFENBACH, ἔ. ἀ. XIX 39. Ὁ FLACLIÈRE, Les Aitoliens à Delphes, 302 βλέπει ἐνταῦθα ἐν νέον γεωγραφικὸν σφάλμα τοῦ Τίτου Διβίου.

2 KLAFFENBACH, ἔ. ἀ. XXXII 38· SALVETTI, Studi Stor. ant. II 121· καὶ ὁ F. W. WALBANK, Philip V

of Macedon (1940), 101, σημ. 1 λέγει, ὅτι «there are no grounds for Pomtow's theory (N. Jahrb. f. Phil. CLV 1897, 801-2) that Philip ceded part of Phocis to Aetolia».

3 RE II 1940-2002 (FLUSS).

πεται ἡ ἀναγραφή τοῦ τίτλου Παρθικός, ὅστις τοῦ ἀπεδόθη μετὰ τὸν ἐναντίον τῶν Πάρθων πόλεμον. Συνεπῶς ἀνήκει ἡ ἐπιγραφή εἰς τὴν πρὸ τοῦ Παρθικοῦ¹ πολέμου, πρὸ τοῦ 198 μ.Χ., περίοδον καὶ μετὰ τὴν ἐκστρατείαν ἐναντίον τῶν Ἀδιαβηνῶν², μετὰ τὸ 195. Μετὰ τὸν Παρθικὸν πόλεμον ἀποκαλεῖται κατ' ἐξοχὴν Παρθικός.

Ὁ Μ(άρκος) Οὐλπίος Γράτος (στιχ. 7) γνωστὸς ἐξ ἐπιγραφῆς IG IX 1, 8 ὡς ἀρχιερεὺς καὶ πρῶτος τῆς πόλεως Ἀντικύρας ἐπὶ τῆς ἀρχῆς Μ(άρκου) Οὐλπίου Δαμασίππου. Ὁ τελευταῖος τιμᾶται εἰς ἐπιγραφὴν τῆς Ἀμφικλείας IG IX 1, 218 ὡς βιοωτάρχης, ἀγωνοθέτης, Φωκάρχης, ἀμφικτύων, θεηκόλος, πανέλλην, ἀρχων.

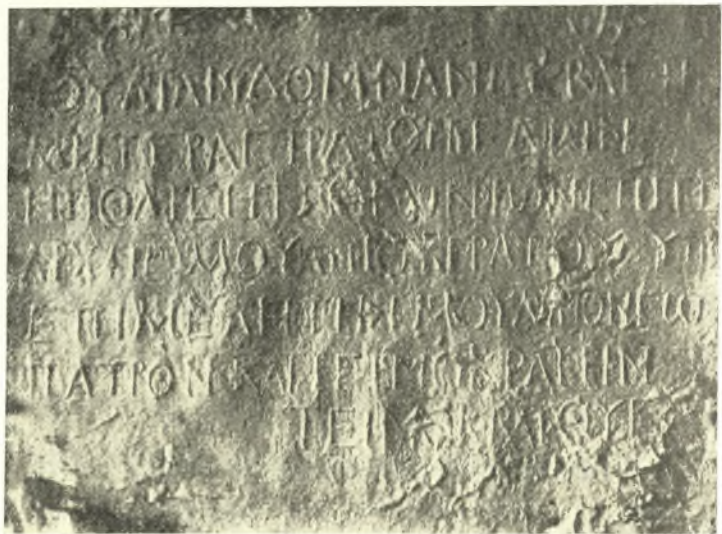
Φαίνεται, ὅτι ἡ Ἀντίκυρα ἦτο τὸ θέρετρον τῶν Τιθρωνίων.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς Μ. Οὐλπίου Γράτου καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ἐπιμελητὰς ἡ πόλις ἡ Τιθρωνίων ἐτίμησε δι' ἐπιγραφῶν τὴν μητέρα στρατοπέδων Ἰουλίαν Δόμναν (κατωτέρω ὑπ' ἀρ. 3) σύζυγον τοῦ Αὐτοκράτορος Λ. Σεπτημίου Σεβήρου καὶ τὸν υἱὸν τοῦ Αὐτοκράτορα Καίσαρα Μάρκον Αὐρήλιον³ Ἀντωνίνου (Καρακάλλαν) IG IX 1, 224. Αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται, φαίνεται, ἀνήκουν εἰς τὸ ἴδιον μνημεῖον, διότι κατάκεινται πλησίον ἀλλήλων ἀσφαλῶς καὶ αἱ τρεῖς ἐχαράχθησαν πρὸς διαιώνισιν τῆς ἀναγορεύσεως Αὐγούστου καὶ συνάροντος τὸ 197 μ. Χ. τοῦ Μ. Αὐρηλίου Ἀντωνίνου, πρεσβυτέρου υἱοῦ τοῦ Λ. Σεπτημίου Σεβήρου.

3

Λιθόπλινθος ἐκ τεφροῦ ἀσβεστολίθου (εἰκ. 15) ὕψ. 1.10 μ., πλάτ. 0.59 μ., πάχ. 0.51 μ., ὕψ. γραμμ. 0.025 μ., διάστιχον 0.017 μ., ἐνεπίγραφος ἐπιφάνεια ὕψ. 0.28 μ., πλ. 0.515 μ. Εὑρίσκεται εἰς θέσιν Παλιόκαστρο Ἀμφικλείας, τὸ ἀρχαῖον Τειθρώνιον.

Ἰουλίαν Δόμναν σεβαστήν,
μητέρα στρατοπέδων,
ἡ πόλις ἡ Τιθρωνίων ἐπὶ τῆς
ἀρχῆς Μ(άρκου) Οὐλπίου Γράτου ὑπὸ
(Μάρκον) Οὐλπίου Σώ
πατρον καὶ Τειμοκράτην
Τειμοκράτους.

Εἰκ. 15. Τιμητικὴ ἐπιγραφή Ἰουλίας Δόμνας ἐκ Τιθρωνίου
(Φωτογραφία ἐξ ἐκτύπου).

1 RE ἔ. ἀ. 1968 - 1973.

2 RE ἔ. ἀ. 1961.

3 RE II 2434 - 2453 (v. ROHDEN).

Στ. 2 *μητέρα στρατοπέδων mater¹ castrorum*: εἰς τὴν Faustina, γυναῖκα τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου, πρώτην ἀπενεμήθη αὐτὴ ἢ προσηγορία: κατόπιν τὸν τίτλον ἔφερον, εἴτε μόνον εἴτε μετὰ τῶν Mater senatus et patriae ἢ Iulia Domna, ἢ Iulia Maesa, ἢ Iulia Mamaea, ἢ Marcia Otacilia Severa, ἢ Herennia Etruscilla, σύζυγος τοῦ Decius, ἢ Ulpia Severina, σύζυγος τοῦ ὑπάτου Aurelianus, καὶ ἢ Magnia Urbica, σύζυγος τοῦ Carinus.

Περὶ τοῦ Μ(άρκου) Οὐλπίου Γράτου καὶ Μ(άρκου) Οὐλπίου Σωπάτρου ἰδὲ προηγουμένην ἐπιγραφὴν.

ΔΩΡΙΔΟΣ

ΠΕΡΑ-ΚΑΣΤΕΛΛΙ

Ἐπιτύμβιος στήλη τραπεζοειδοῦς σχήματος ἐξ ἀμμολίθου· ὕψους μεγίστου 0.425 μ., πλάτους μεγίστου 0.27 μ., πάχους 0.15 μ. Μορφαὶ γραμμάτων: Θ, ἔψιλον μηνοειδές, σίγμα ὀρθογώνιον τοῦ δευτέρου ἡμίσεος τοῦ 2ου μ. Χ. αἰ.

Εὐρίσκεται εἰς οἰκίαν Τζίνη εἰς τὸ χωρίον Πέρα Καστέλλι τῆς ἐπαρχίας Παρνασσίδος μεταφερθεῖσα ἐκ τῶν ἀγρῶν. Παρὰ τὸ Ἄνω Καστέλλι τοποθετεῖται παρὰ τοῦ LOLLING² τὸ Βοῖον τῆς Δωρικῆς τετραπόλεως.

Θ ε ο τ | ἔ λ η ς

ΜΑΛΙΔΟΣ

ΛΑΜΙΑΣ

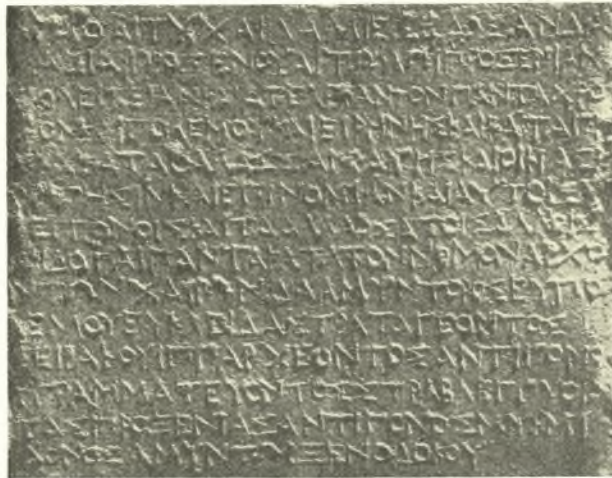
Μαρμαρίνη στήλη μετ' ἀναγλύφου ἀετωματίου (εἰκ. 16), ὕψους 0.50 μ., πλάτους κάτω 0.26 μ., ἄνω 0.24 μ., πάχους 0.04 μ., ὕψος γραμμάτων 0.008 - 0.01 μ., διάστιχον 0.005 μ. Κατὰ πληροφορίαν τοῦ ἱστορικοῦ ΔΗΜ. Γ. ΓΑΡΔΙΚΗ, Ἱστορικὰ Χρονικὰ Λαμίας, Λαμία 1950, σ. 30 «Εὐρέθη τὴν 20 Αὐγούστου 1940 εἰς θέσιν Ἄφανος ἐκ καταπτώσεως βραχάδους ὑψώματος, ἐν ᾧ ἐργάται συνεχέντρον οἰκοδομικὸν ὑλικόν. Περισυνελέγη ὑπὸ τοῦ παρευρισκομένου ἱερέως Σ. Κατηχωρίτου καὶ παρελήφθη ὑπὸ τοῦ ἱστοροῦντος Δ. Γαρδικη, παρ' οὗ καὶ διεφυλάχθη ἀσφαλῶς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Κατοχῆς... ἤδη εὐρίσκεται...» εἰς τὴν αἴθουσαν συνεδριάσεων τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου τοῦ Δημορχείου Λαμίας.

*Ἄγαθαὶ τύχαι Λαμιεῖς ἔδωσαν Λα
μασίαι Προξένου Αἰτωλῶι προξενίαν
πολιτείαν καὶ ἀτέλειαν τὸν πάντα χρό
νον καὶ πολέμου καὶ εἰρήνης καὶ κατὰ γῆ
5 ν καὶ κατὰ θάλασσαν καὶ γῆς καὶ οἰκίας ἔγ
κτησιν καὶ ἐπινομίαν καὶ αὐτοῖς κα
ὶ ἐγγόνοις καὶ τὰ ἄλλα ὅσα τοῖς ἄλλοις
δίδοται πάντα κατὰ τὸν νόμον. Ἄρχο
ντων Χαιρώνδα, Ἀμύντορος, Εὐπο*

1 CAGNAT, *ÉL.*³ 166.

2 AM, IX 1884, 317.

- 10 λέμον, Εὐκλείδα στραταγέοντος
Σειράκου, ἱππαρχέοντος Ἀντιγόνο
υ, γραμματεύοντος Στράβα. Ἐγγυοι
τῆς προξενίας Ἀντίγονος Μυρμι
δόνος, Ἀμύντωρ Ξενοδόκου.

Εἰκ. 16. Προξενικὸν ψήφισμα ἐκ Λαμίας (φωτογραφία ἐξ ἐκτύπου).

Ἀμύντωρ ἄρχων (στ. 9) καὶ ἐγγυητὴς Ἀμύντωρ Ξενοδόκου (στ. 14) εἰς ψήφισμα δημοσιευθὲν παρὰ τοῦ ΡΟΜΤΩΥ εἰς *Philologus* 1890, 70 ἀρ. XV (πρβ. GDI 2701) ἐτιμήθησαν διὰ προξενίας παρὰ τῶν Δελφῶν οἱ Ἀμύντωρ, Ξενοδόκος, Πύρρος οἱ Ξενοδόκου Λαμίαις ἐπὶ ἄρχοντος Καλλικλέους I¹ μεταξὺ 263/2 καὶ 257/6 π. X. Τὰ ἄλλα πρόσωπα τῆς ἐπιγραφῆς εἶναι ἄγνωστα ἄλλοθεν.

Τὸν 4ον π. X. αἰῶνα μέχρι τῶν μέσων περίπου τοῦ 3ου αἰ., χρονολογίας τῆς προκειμένης ἐπιγραφῆς, τὴν στρατοκρατικὴν κυβέρνησιν τῶν Μαλιέων, ἐκλεγομένην κατὰ τὸν ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ² ἐκ τῶν στρατευσόμενων, ἀπετέλουν τέσσαρες ἄρχοντες IG IX 2, 60, 13 κέ. καὶ ἡ Βουλὰ IG IX 2, 61, 3. Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν πιθανῶς τῆς Αἰτωλικῆς Συμπολιτείας περιώρισεν ἡ Λαμία κατὰ τὸ διοικητικὸν σύστημα αἰτωλοκρατουμένων γειτονικῶν ἀρχαϊκῶν πόλεων τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀρχόντων εἰς τρία μέλη IG IX 2, 61-63· 65· 67· 68.

Πλὴν τούτων ὄριζον στρατηγόν, ἱππαρχον καὶ γραμματέα. Ὁ στρατηγός, διοικητὴς τῶν Μαλιέων ὀπλιτῶν, ἐξελέγετο καὶ μεταξὺ τῶν νεωτέρων, ὡς βλέπομεν εἰς τὴν IG IX 2, 63, 15 κέ., ὅπου ὁ Δεξικράτης μνημονεύεται ἄρχων καὶ στρατηγός ὁ υἱὸς τοῦ Φίλιππος, πιθανῶς ὁ ἱερομνήμων FD III 1, 351, 1 τοῦ φθινοπώρου τοῦ 214; π. X.

¹ R. FLACELIÈRE, *Les Aitoliens à Delphes* App. II 41b. Δύο ἄρχοντες τῶν Δελφῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα Καλλικλῆς (ΡΟΜΤΩΥ, *Philologus* 1899, 70) ὁ FLACELIÈRE ἔ. ἄ. App. I 24· II 41 καὶ 54 τοποθετεῖ τὸν Καλλικλῆ I τὸ 257/6; π. X. καὶ τὸν Καλλικλῆ II τὸ 244/3

περ. π. X. Ὁ DAUX, *Chronologie delphique* G 20 κατατάσσει τὸν Καλλικλῆ I μεταξὺ 262/1 ἕως 258/7 π. X. καὶ G 26 τὸν Καλλικλῆ II μεταξὺ 252 ἕως 248 περ.; π. X. ² ΑΡΙΣΤ. Πολιτικά VI 13 p. 1297b.

Μετὰ τὴν γαλατικὴν λαίλαπα (279/8 μ. Χ.) οἱ Μαλιεῖς συνησπίσθησαν μετὰ τῶν Θεσσαλῶν διὰ τὴν καταπολέμησιν τῶν ὑποχωρούντων ἐκεῖθεν τοῦ Σπερχεῖου Γαλατῶν (ΠΑΥΣ. Χ 23, 13).

Ἐπῆλθε κατόπιν ἡ μετάταξις¹ τῶν εἰς τοὺς Αἰτωλοὺς ὡς μελῶν τῆς Αἰτωλικῆς Συμπολιτείας ἀντιπροσωπευομένων διὰ κοινοῦ μετὰ τῶν Οἰταίων Ἡρακλειωτῶν ἱερομνήμονος εἰς τὸ Ἀμφικτιονικὸν συνέδριον. Τὸ 278² π. Χ. οἱ Αἰτωλοὶ ἐνεσωμάτωσαν εἰς τὴν Συμπολιτείαν τὴν Ἡρακλειαν τῆς Οἴτης, ἣτις ἔπαυσε ν' ἀντιπροσωπεύεται δι' ἱερομνήμονος. Εὐθύς ἀμέσως ἐπηκολούθησεν ἡ προσχώρησις τῶν Μαλιέων εἰς τὸ Αἰτωλικὸν κοινὸν καὶ ὁ πλήρης ἀποκλεισμός τῶν ἀπὸ τοῦ Ἀμφικτιονικῶν συνέδριον διὰ τῆς ταυτοχρόνου αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν αἰτωλικῶν ψήφων εἰς τὴν Ἀμφικτιονίαν πρὸς ἑξασφάλισιν πλειοψηφίας. Ἐπηκολούθησεν ἡ προσχώρησις τῶν Αἰνιάνων³.

Ἐπὶ Ἀθάμβου⁴ ἄρχοντος ἐν Δελφοῖς τὸ 269/8 π. Χ. ἀπεσκίρτησαν οἱ Μαλιεῖς τοῦ Αἰτωλικοῦ Κοινοῦ, ἀλλὰ διετήρησαν ἀγαθὰς σχέσεις μετὰ τῶν Αἰτωλῶν ἀφοῦ ἔστειλαν εἰς τοὺς αἰτωλοκρατούμενους Δελφοὺς ἱερομνήμονα τὸν μόνον γνωστὸν καθ' ὄλον τὸν 3ον αἰῶνα π. Χ. Λαμῖα Λακράτη, ὅστις ἐτιμήθη διὰ προξενίας παρὰ τῶν Δελφῶν (Syll.³ 482, 9). Ἐπὶ Χαριζένου⁵ ἄρχοντος, τὸ 277/6; π. Χ., ἔδωσαν οἱ Δελφοὶ προξενίαν εἰς Χαρίωνα Χάυρου Λαμῖα BCH, LII 1928, 187, ἀρ. 3α. Ἐπὶ Πλείστωνος⁶ ἄρχοντος ἐν Δελφοῖς, τὸ 266/5; π. Χ., οἱ ἱερομνήμονες ἐτίμησαν διὰ προξενίας τοὺς Λαμῖεις Μελεκράτην καὶ Μελάνθιον ἐπιμεληθέντας τοῦ κόσμου τῆς Ἀθηναῖς Προναίας GDI 2514.

Τὸ 235⁷ ὑπήχθησαν ἐκ νέου ὑπὸ τοὺς Αἰτωλοὺς καὶ ὁ ἀμφικτιονικὸς κατάλογος παρουσιάζει αὐξήσιν εἰς ἕνδεκα τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Αἰτωλῶν ἱερομνημόνων, οἵτινες ἀπερρόφησαν ἓνα ἱερομνήμονα τῶν Φωκέων καὶ ἓνα τῶν Μαλιέων «τῆς Λαμίας»: οἱ Μαλιεῖς «τῆς Ἡρακλειᾶς» εἶχον ἀπολέσει τὴν ψήφον τῶν πρὸ πολλοῦ. Εἰς τὴν περίοδον τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν Μαλιέων ἀπὸ τῆς Αἰτωλοκρατίας, μεταξὺ δηλ. τοῦ 269 καὶ τοῦ 235 ἀνήκει καὶ τὸ προκείμενον ψήφισμα, ἐξ οὗ καταδεικνύεται ἡ ἀγαθότης τῶν σχέσεων Μαλιέων καὶ Αἰτωλῶν.

Μετὰ τὸ 235 αἱ ἐπιγραφαὶ τῆς πόλεως χρονολογοῦνται διὰ τῶν Αἰτωλῶν στρατηγῶν IG IX 1, 61· 62.

Οἱ Λαμῖεις ἔστησαν εἰς τὸ Θέρον IG IX I² 1, 59A τὸ ἄγαλμα τοῦ Αἰτωλοῦ στρατηγοῦ Ἀγήτα Λοχάγου Καλλιπολίτα (στρατηγήσαντος τὸ πρῶτον τὸ 218/7 π. Χ. καὶ τὸ δεύτερον τὸ 201/0 π. Χ.). Τὸ 206 π. Χ. συγκαταλέγονται με-

1 Ἐξαίρεσις τῶν αἰτωλοκρατούμενων Μαλιέων ὄλους τοὺς Θεσσαλοκρατούμενους περιοίκους λαοὺς ἢ πόλεις τῶν Περραιβῶν Φάλασσα κατέστησεν ἐλευθέρους πολίτας IG IX 2, 1228. Die Inschrift scheint der Zeit vor der Aufnahme der Ainianen und nach der Aufnahme der Malier in der aitolischen Bund anzugehören, STÄHLIN ἐν RE XII 555.

2 FLACELIÈRE ἔ.ἀ. 120: Que précisément l'on sait de science sûre qu'à cette époque (δηλ. le lendemain de l'invasion gauloise) ils avaient déjà incorporé

à leur Confédération les Locriens hespériens et Heracleia de l'Oita et que ce peuple et cette ville possédaient chacun un suffrage à l'Amphictionie.

3 STÄHLIN, ἔ.ἀ. 554/5.

4 Chron. delph. G 11.

5 Chron. delph. G 3.

6 Chron. delph. G 14.

7 FLACELIÈRE, ἔ.ἀ. 247 καὶ App. I 31.

ταξὺ τῶν αἰτωλικῶν¹ πόλεων, εἰς τὰς ὁποίας παρουσιάσθησαν οἱ πρόξενοι τῶν Αἰτωλῶν Μάγνητες οἱ ἀπὸ Μαιάνδρου.

Ὁ Μαλιεὺς ἱερομνήμων ἐκ Λαμίας καταριθμεῖται εἰς τὰς ψήφους τῶν ἱερομναμονούντων Αἰτωλῶν εἰς τὴν Ἀμφικτιονίαν ἐπὶ ἄρχοντος Νικοδάμου I², τὸ 254/3; π. X., ὁ Μολοσσὸς Λαμιεὺς BCH, LVII 1935, 22· ἐπὶ Μεγάρτα³, τὸ 205/4 ἕως 203/2; π. X., ὁ Ἄρμοστος Λαμιεὺς FD III 2, 134 b· ἐπὶ Εὐαγγέλου⁴, τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ αἰῶνος, ὁ [Ἄρχιππος] Λαμιεὺς Syll.³ 523, 3· (τὸ φθινόπωρον τοῦ 223 περ. π. X. κατὰ τὸν FLACELIÈRE, Les Aitoliens App. I 38 b)· ἐπὶ [Ξένωνος]⁵ (τέλος τοῦ αἰῶνος) ὁ Φίλιππος Λαμιεὺς FD III 1, 351 (τὸ φθινόπωρον τοῦ 214 π. X. κατὰ τὸν FLACELIÈRE, ἔ. ἀ. 40)· οὗτος ταυτίζεται μὲ τὸν ὁμώνυμον στρατηγὸν ἐν Λαμίᾳ Φίλιππον Δεξικράτης (IG IX 2, 63, 16· Jahrb. für kl. Philologie 1894, 556 A. 100). Περὶ τὰ τέλη τοῦ αἰῶνος οἱ Θαυμακοὶ ἔδωσαν προξενίαν εἰς δύο Λαμιεῖς, ἓνα ἀγνώστου ὀνόματος καὶ τὸν Ἀκρομέδοντα Ἀριστοβούλου IG IX 2, 217. Τὸ γεγονός χαρακτηρίζει τὸν σύνδεσμον διὰ τὴν γεωγραφικὴν θέσιν τῆς Λαμίας καὶ τῶν Θαυμακῶν, οἵτινες ἀπετέλεσαν τὰ κέντρα ἀντιστάσεως τῶν Αἰτωλῶν κατὰ τῆς ἐξαπλώσεως πρὸς Νότον τοῦ βασιλέως Φιλίππου Ε' τῆς Μακεδονίας. Τὸ 208 π. X. ἡ προέλασις τοῦ νικηφόρου Φιλίππου Ε' συνήντησεν ἀντίστασιν εἰς τὰ δυσάλωτα τείχη τῆς Λαμίας⁶. Τὸ 199 ὁ Φίλιππος προσβάλλει ματαίως τοὺς Θαυμακοὺς⁷. Τὰ δύο αὐτὰ ὄχυρά ἐδέσποζον τῆς διαβάσεως ἐκ Θεσσαλίας πρὸς Θερμοπύλας. Εἰς τὸ διὰ τοῦ Φλαμίνιου τὸ 196 κήρυγμα⁸ τῆς ἐλευθερίας καὶ αὐτονομίας πάντων τῶν Ἑλλήνων δὲν περιλαμβάνονται οἱ Μαλιεῖς, ἀλλὰ παρέμειναν ὡς κτήσις τῶν Αἰτωλῶν. Αἱ στεναὶ σχέσεις μὲ τοὺς Δελφοὺς δὲν διαταράχθησαν· ἐπὶ ἄρχοντος Ὀρθαίου⁹ τοῦ Μαντία, τὸ 196/5 π. X., ἐγένοντο πρόξενοι τῶν Δελφῶν οἱ Λαμιεῖς Σωκράτης Ἐπικράτης, Λύκων Σωσάνδρου, Βόηθος Ἀμεινοκλέους GDI 2581, 51. Ἀπὸ τοῦ 189 π. X. χρονολογεῖται ἡ ἐξάρτησις¹⁰ τῶν Μαλιέων ἀπὸ τῶν Θεσσαλῶν.

ΚΑΣΤΡΑΚΙ ΝΕΡΑΪΔΑΣ ΣΤΥΛΙΔΟΣ

Εὐρέθησαν ὑπὸ Ζήση Τρίγκα εἰς βάθος ἡμίσεος μέτρου ἀναχρησιμοποιημένοι εἰς ἀσβεστόκτιστον οἰκοδόμημα ἐντὸς τοῦ ἀρχαίου τείχους Καστράκι παρὰ τὸν νέον οἰκισμὸν Νεράιδα-Στυλίδος καὶ φυλάσσονται εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον Νεράιδας:

1. Στήλη ὀρθογώνιος ἐκ μαρμάρου (ὕψους 0.645 μ., πλάτους ἄνω 0.22 μ., κάτω 0.25 μ., πάχους 0.12 μ.), ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔχουν χαραχθῆ αἱ ἐπιγραφαί:

1 ο. KERN, Die Inschriften von Magnesia am Maeander 28.

2 Chron. delph. G 24.

3 Chron. delph. K 14.

4 Chron. delph. K 16.

5 Chron. delph. K 37.

6 T. LIVIUS XXVII 30, 1-3.

7 T. LIV. XXXII 4· B. NIESE, Geschichte der

griechischen und makedonischen Staaten seit der Schlacht bei Chaeronea, II 604.

8 NIESE, II 651· ΠΟΛΥΒΙΟΣ, XVIII 46 (1014)· ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ, Τίτος 10· LIVIUS, XXXIII 32.

9 Chron. delph. L 3.

10 SALVETTI, Studi di Stor. ant. 1893 II 130· NIESE, III 19, 5.

Ἀνθή (ὑψ. γραμμάτων 0.016 μ.-0.017 μ.)

Κ [— —] (ὑψους 0.015)

Ἀγάθωνος (ὑψ. γραμμάτων 0.02 μ., τοῦ 2ου π. Χ. αἰ).

Ρ [— —]

Μετὰ τὸ γράμμα Ρ ἔχει λαξευθῆ τὸρμος γόμφου.

2. Ἐπιτύμβιος στήλη (εἰκ. 17) πλάτους 0.38 μ., ἀπολήγουσα ἄνω εἰς ἀετωμάτιον ἀνάγλυπτον μὲ ρόδακα ἐπὶ τοῦ τυμπάνου ἐπ' αὐτῆς ἔχει χαραχθῆ ἢ ἐπιγραφὴ (ὑψ. γραμμ. 0.018 μ.) τοῦ δευτέρου ἡμίσεος τοῦ 2ου μ. Χ. αἰ.

Σώπολις Εὐκραΐδα

Κάτωθεν δύο ρόδακες ἀπεξεσμένοι.

Εἰκ. 17. Ἐπιτύμβιος στήλη ἐκ Καστράκι - Στυλίδος.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΜΑΣΤΡΟΚΩΣΤΑΣ

ΠΙΝΑΞ ΚΥΡΙΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

ΛΟΚΡΟΙ

Φυσκέις

- A — —·* μάρτυς 7, 14.
Ἀνάξανδρος· μάρτυς 7, 12.
Ἀνδρόνικος Λεοντίου Φυσκέυς· μάρτυς 2, 10· φύλαξ ὠνῆς 2, 12.
Ἄνδρων· πατήρ Ξενοίμου 8, 13.
Ἀντιγενείδας Φυσκέυς· ἀγωνοθέτης 3, 1· μάρτυς 7, 11.
Ἀριστοπείδης Φυσκέυς· μάρτυς 2, 11.
Ἄριστ - -· μάρτυς 4, 13.
Ἀρίσιων Λύκωνος· μάρτυς 8, 14.
Ἀρίσιων Νικοβούλου· μάρτυς 8, 14
Ἀρμενισᾶς Κριτολάου Φυσκέυς· βεβαιωτῆρ 8, 5· γραμματεὺς 8, 16.
Ἄρμε[νος]· 9, 2.
Ἀρχύλος· πατήρ Λαμίου 8, 12.
Ἄρχων Φυσκέυς· μάρτυς 2, 10.
Δαμοκλείδας· πατήρ Δαμοκλείδα 7, 13.
Δαμοκλείδας Δαμοκλείδα· μάρτυς 7, 13.
[Δα]μόκριτος Φυσκέυς· πατήρ ἀγνώστου ὀνόματος βεβαιωτῆρος 7, 9.
Δεξίθεος· μάρτυς 7, 12.
Δωροθέα Φυσκείς· ἀποδότις 2, 2· 6· 9.
Ἐπανοκάτης· 9, 6.
Εὐθύδαμος· μάρτυς 7, 15.
Εὐμήλα Φυσκίς· ἀποδότις 1, 3· 8· 12· 14.
Εὐρύμαχος Φυσκέυς· ἀποδότις 1, 3· 9· 11· 13.
Εὔσοφος· πατήρ Τηλεμάχου 8, 15.
Ζεῦξις Φυσκέυς· μάρτυς 2, 10.
Καλλικράτης· Φυσκέυς· φύλαξ ὠνῆς 2, 13.
Καλλίστρατος· φύλαξ ὠνῆς 7, 10.
Κλέανδρος· πατήρ Ξενέα 8, 12.
Κλεννίκα Φυσκίς· ἀποδότις 1, 3· 9· 11· 13.
Κριτόλαος· πατήρ Ἀρμενισᾶ Φυσκέος 8, 5· 16.
Λάμιος Ἀρχύλου· ἄρχων, φύλαξ ὠνῆς 8, 12.
Λευκίας· ἀποδότις 4, 2· 6· 8· 11.
Λυκίδας· μάρτυς 7, 11.
Λύκων· πατήρ Ἀρίσιωνος 8, 14.

- Λυσίμαχος· πατήρ Πασέα 8, 13.
 Με -- · ἀποδότης 6, 7.
 [Μέ]νανδρος· ἀγωνοθέτης 4, 1.
 Μικκίνας· μάρτυς 7, 14.
 Μν -- · ἀποδότης 7, 3.
 Νίκανδρος· πατήρ Τιμομάχου 8, 14.
 Νικόβουλος· πατήρ Ἀρίστωνος 8, 14.
 Ξενέας Κλεάνδρου· ἀρχων, φύλαξ ὠνής 8, 12.
 Ξενο- · μάρτυς 7, 11.
 Ξενοτίμος Ἄνδρωνος· μάρτυς 8, 13.
 Ξένων· μάρτυς 1, 18.
 Ὀρθόδικος· μάρτυς 4, 13.
 Πανταί[νετος] μάρτυς 7, 12.
 Πασέας Λυσιμάχου· μάρτυς 8, 13.
 Πολέμαρχος· βεβαιωτὴρ 4, 12· μάρτυς 7, 14.
 Πολύφρων· μάρτυς 2, 11.
 Πορθάων Φυσκεύς· μάρτυς 2, 9.
 Σώστρ[ατος] 5, 4.
 Τηλέμαχος Εὐσόφου· μάρτυς 8, 15.
 Τιμαγ[όρας]· φύλαξ ὠνής 7, 10.
 Τιμαγ[όρας]· 9, 2· 9.
 Τιμολέ[ων]· ἀποδότης 7, 4.
 Τιμόμαχος Νικάνδρου· μάρτυς 8, 14.
 Φίλανδρος· πατήρ ἀγνώστου ὀνόματος μάρτυρος 7, 15.
 Ὠφελίων· πατήρ Ὠφελίωνος Φυσκεός 8, 3.
 Ὠφελίων Ὠφελίωνος Φυσκεύς· ἀποδότης 8, 2· 6· 7· 8· 9· 10· 17.
 --] κλειδα Μν [- - ἀποδότης 7, 3.
 --] κλῆς· μάρτυς 7, 14.
 --] ολαος· μάρτυς 2, 11.
 --] της· μάρτυς 4, 13.

Διάφοροι.

- ΑΛ — —· πατήρ τοῦ στρατηγοῦ Ἀντιόχου 7, 2.
 Ἀντίοχος ΑΛ — —· στρατηγός 7, 2.
 Εὐθύδαμος Εὐξιτέλεος Τριτεύς· ἀγωνοθέτης 8, 1.
 Εὐξιτέλης Τριτεύς· πατήρ τοῦ ἀγωνοθέτου Εὐθυδάμου 8, 1.
 Εὐπόλεμος Ὑπαταῖος· στρατηγός τὸ β' 1, 1.
 Νικόδαμος Ἀλπαῖος· προαποδότης 2, 8.
 Νικόλαος Μυστακεύς· ἀποδότης 3, 2· 5· 6· 7· 8· 10.
 Ξενοκράτης, βεβαιωτὴρ 7, 9.

Δοῦλοι

- Ἄρχω· 3, 4· 5· 8· 10· 11.
 Ἀφροδισία· 3, 4· 5· 8· 10· 11.
 Σωσώ· 4, 4· 5· 9· 10.
 Τιμώ· 1, 6· 8· 11· 15· 17.
 Φάνης· 7, 5· 7· 8.
 Φιλέταιρος 8, 4· 6· 9· 11.
 -ης· 6, 5.

ΦΩΚΕΙΣ**Κιρραῖοι**

- Λάμος σ. 72.
 Ὀλβία Πασιμένους σ. 72.
 Πασιμένης πατήρ Ὀλβίας σ. 72.

Ἀντικυρεῖς

- Ἀυρήλιος Ἀδρίας· ἄρχων σ. 73
 Μέλιος Ἀυρήλιος· ἐπιμελητής σ. 73.
 Σωτήρ Ἀυρήλιος· ἐπιμελητής σ. 73.

Ἀμβρόσιοι

- ανθης σ. 75.
 Μνασίππα σ. 75.

Τειθρώνιοι

- Ἀριστέας Μ--· ἔγγυος σ. 76.
 Ἐπιγένης· ἄρχων σ. 76.
 Θεόμναστος· πατήρ Καλίππου σ. 76.
 Κάλιππος Θεομνάστου· ἔγγυος σ. 76.
 Κλέω[-ν;· ἔγγυος σ. 76.
 Μ--· πατήρ Ἀριστέα σ. 76.
 Μ'. Οὔλπιος Γράτος· ἄρχων σ. 79, 80.
 Μ'. Οὔλπιος Σώπαιρος· ἐπιμελητής σ. 79, 80.
 Πολυκλῆς Σωγένης· ἔγγυος σ. 76.
 Σωγένης· πατήρ Πολυκλέους σ. 76.
 Τειμοκράτης Τειμοκράτους· ἐπιμελητής σ. 79, 80.
 -]στράτου· πατήρ ἀγνώστου ὀνόματος ἔγγυου σ. 76.

ΔΩΡΙΕΙΣ

- Θεοτέλης σ. 81.

ΜΑΛΙΕΙΣ

Δαμιεῖς

- Ἀμύντωρ ἄρχων. Ἀμύντωρ Ξενοδόκων ἔγγυος σ. 81, 82.
Ἀντίγονος ἵππαρχος. Ἀντίγονος Μυρμιδόνος ἔγγυος σ. 82.
Δαμασίας Προξένου Αἰτωλός· πρόξενος Δαμιέων σ. 81.
Εὐκλείδας ἄρχων σ. 82.
Εὐπόλεμος ἄρχων σ. 81, 82.
Μυρμιδῶν πατήρ Ἀντιγόνου σ. 82.
Ξενοδόκος πατήρ Ἀμύντορος σ. 82.
Πρόξενος πατήρ Δαμασία Αἰτωλοῦ σ. 81.
Σείρακος στρατηγός σ. 82.
Σιράβας γραμματεὺς σ. 82.
Χαιρώνδας ἄρχων σ. 81.

E. M.